

"SLUNEČNICE"

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

podle RVP ZV

Základní školy a Mateřské školy Vilémov, okres Chomutov

Aktualizace k 01. 09. 2023 (školní rok 2023/2024)

Mgr. Jana Budáková, MBA
ředitelka školy

Motto:

*Pověz mi, a já zapomenou,
ukaž mi, a já si vzpomenu,
ale nech mne se zúčastnit
a já pochopím.*

Konfucius

Cílem školy je vybavit žáka potřebnými dovednostmi, vědomostmi a postoji; připravit ho na budoucí život, ve kterém bude hledat, myslet, komunikovat a žít. Dítě s pocitem, že je středem našeho zájmu, ať už je jakékoliv, jistě svou cestu najde, jako

otáčející se za

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	6
2.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	6
2.3. DLOUHODOBÉ PROJEKTY	6
2.4. Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery.....	7
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	7
3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	7
3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY	8
3.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH	11
3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP).....	11
3.3.2 Další postup při realizaci podpůrných opatření.....	11
3.3.3 Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	12
3.3.4 Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	12
3.3.5 Specifikace prováděných podpůrných opatření	12
3.3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	13
3.3.7 Specifikace prováděných podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků.....	14
3.4 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	15
3.5 SEZNAM ZKRATEK – TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU.....	17
4. UČEBNÍ PLÁN.....	18
4.1 TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU.....	18
4.1.1 Učební plán pro 1. stupeň.....	18
4.1.2 Učební plán pro 2. stupeň.....	19
4.1.3 Celkové počty hodin.....	20
4.2. POZNÁMKY	21
4.2.1. Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň.....	21
4.2.2. Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň.....	21
4.2.3. Další poznámky ke vzdělávacím oblastem	22
5. UČEBNÍ OSNOVY	23
5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE.....	23
5.1.1. ČESKÝ JAZYK	25
5.1.2. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	27
5.1.3. ANGLICKÝ JAZYK	31
5.1.4. NĚMECKÝ JAZYK	35
5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	37
5.2.1. MATEMATIKA.....	39
5.2.2. MATEMATIKA.....	41
5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	44
5.3.1. INFORMATIKA	45
5.3.2. INFORMATIKA	47
5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT	51
5.4.1. Člověk a jeho svět	54
5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST	59
5.5.1. DĚJEPIS.....	61
5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	64
5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA	66

5.6.1. FYZIKA	68
5.6.2. CHEMIE.....	71
5.6.3. PŘÍRODOPIS.....	74
5.6.4. ZEMĚPIS	76
5.7. ČLOVĚK A KULTURA.....	79
5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA	82
5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA	86
5.7.3. VÝTVARNÁ VÝCHOVA	88
5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	91
5.8.1. RODINNÁ VÝCHOVA	93
5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA	96
5.8.3. TĚLESNÁ VÝCHOVA	98
5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	100
5.9.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	101
5.9.2. PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	104
5.10. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	107
5.10.1. ANGLICKÁ KONVERZACE	107
5.10.2. LITERÁRNÍ SEMINÁŘ.....	109
5.10.3. SPORTOVNÍ HRY	111
5.10.4. TVOŘIVÁ DÍLNA	113
5.10.5. SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA	115
5.10.6. SEMINÁŘ Z MATEMATIKY	117
5.10.7. FINANČNÍ GRAMOTNOST	118
5.10.8. PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ	120
6. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	123
6.1. ZPŮSOBY A KRITERIA HODNOCENÍ - KLASIFIKACÍ.....	124
6.1.1. Klasifikace žáků - v předmětech s převahou naukového zaměření.....	124
6.1.2. Klasifikace žáků - v předmětech s převahou výchovného zaměření.....	125
6.1.3. Klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami - v předmětech s převahou naukového zaměření.....	126
6.1.4. Klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - v předmětech s převahou výchovného působení.....	127
6.1.5. Celkové hodnocení.....	128
6.1.6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení	129
6.1.7. Sebehodnocení	130
6.2. SLOVNÍ HODNOCENÍ	130
6.2.1. Zásady pro používání slovního hodnocení.....	130
6.2.2. Prospěch	131
6.2.3. Chování	132
6.3. KOMBINACE KLASIFIKACE A SLOVNÍHO HODNOCENÍ	133
6.4. KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ.....	133
6.5. OPRAVNÁ ZKOUŠKA	134
6.6. PŘEZKOUŠENÍ.....	134
6.7. DODATEČNÁ ZKOUŠKA	134
6.8. POSTUP DO DALŠÍHO ROČNÍKU	135

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Vilémov, okres Chomutov
Adresa školy	Kadaňská 163, Vilémov 431 54
Ředitelka školy	Mgr. Jana Budáková
Telefon	+420 474 397 183
Fax	+420 474 397 005
E-mail	skola.vilemov@seznam.cz
	budakova@skolavilemov.cz
webové stránky	www.skola-vilemov.cz
Právní forma	příspěvková organizace
IČ	477 95 620
IZO	102 129 223
RED-IZO	600 077 322
Datová schránka	mnxg7gv
Přehled hlavní činnosti školy (podle zřizovací listiny)	Výchova a vzdělávání
Název zřizovatele	Obec Vilémov
Adresa zřizovatele	Náměstí 1, Vilémov 431 54
Telefon	+420 474 398 146

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Nejprve něco k historii školství ve Vilémově. Historicky první doložená škola zde působila v letech 1659 - 1670 a jednalo se o soukromou školu. Další zmínka v kronikách o škole je z roku 1870 a byla to dvoutrídni škola. V roce 1873 byla postavena nová škola, nyní je zde umístěn nižší stupeň a mateřská škola, jednalo se o trojtřídní školu. V roce 1927 byla dokončena výstavba české školy, dnešního vyššího stupně a školní družiny, která sloužila dříve i mateřské škole. Měšťanská škola byla zřízena v budově české školy k 4.9.1936. Školní léta ubíhala ve škole se vystřídal mnoho žáků i z okolních obcí.

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Vilémov (dále jen škola) je úplná základní škola, poskytuje základní vzdělávání v 1. – 9. ročníku ve dvou budovách školy. 1. stupeň (1. – 5. ročník) je umístěn v budově čp. 41 a v ulici Kadaňské 163 se nachází 2. stupeň (6. – 9. ročník) a ředitelství školy, v budově čp. 186 v Kadaňské ulici se nachází školní družina a školní jídelna je v přízemí radnice.

2.2. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Počet členů pedagogického sboru se pohybuje kolem 30. Naší snahou je zajistit plně kvalifikovaný pedagogický sbor.

První a druhý stupeň jsou řízeny vedoucími učitelkami. Na škole pracuje výchovná poradkyně. Někteří členové sboru zastávají další funkce potřebné pro kvalitní chod školy/fungování výuky a výchovy (metodik prevence, koordinátor ICT, koordinátor environmentální výchovy, správci kabinetů apod.).

Všichni učitelé se průběžně školí v oblasti novinek ICT, byli proškoleni o problematice ochrany při mimořádných událostech, absolvovali proškolení první pomoci a účastní se dalších seminářů v rámci DVPP.

2.3. DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Jednotliví vyučující, žáci či kolektivy žáků realizují další dílčí projekty a aktivity v oblasti kultury, informatiky, ekologie, sportu apod. Desetiletou tradici má keramický kroužek.

Dále sportovní akce se školami okolních vesnic (Vánoční turnaj ve vybíjené, Fotbalový turnaj, Přehazovaná atd.). Dětský den, Den naruby, Halloween. Žáci si účastí na těchto projektech upevňují a rozvíjí sociální dovednosti a sociální citění.

2.4. Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery

O plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků jsou zákonní zástupci informováni různým způsobem.

Základní informace získávají prostřednictvím nejen klasické, ale i elektronické žákovské knížky a rodičovských schůzek. Školu mohou navštívit kdykoliv po vzájemné domluvě s vyučujícími, nebo v rámci konzultačních hodin. Někteří využívají i nabídku korespondovat s učiteli e-mailovou poštou a pomocí učeben Google Classroom, např. v době nemoci svých dětí tak mohou dostávat informace o úkolech, probíraném učivu, plánovaném opakování. O činnosti školy se mohou dozvědět z webových stránek školy a facebookového profilu školy.

Názory zákonných zástupců zjišťujeme různými dotazníky a anketami.

Obracet se mohou i na své zástupce ve školské radě. Ta se schází několikrát ročně a řeší i jinou než zákonem stanovenou problematiku.

Úzce spolupracujeme s obcí, podílíme se na zajišťování některých jejích akcí.

Problémy poruch učení a chování řešíme za pomoci pedagogicko-psychologické poradny.

Pro předškoláky a jejich rodinné příslušníky organizujeme den otevřených dveří.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naše škola se zaměřuje na kvalitní plnění cílů základního vzdělávání bez dalšího specifického zaměření.

K charakteristice školy jsme využili logo školy, které vzniklo za přispění žáků školy a které symbolizuje rozzářenost a vztahy jak k regionu tak i vzdělání. Naše škola je používá od roku 2006.

Logo školy „Slunečnice“

Motiv slunečnice představuje jednu z nejvýznamnějších plodin, která se v našem zemědělském regionu pěstuje. Slunečnici chápeme jako symbol školy – semena slunečnice označují jednotlivá zrníčka vědomostí, žáci tak sbírají jednotlivá zrníčka vědomostí a skládají je do úboru slunečnice. Okvětní lístky slunečnice jsou v obecné rovině symbolem jednotlivých součástí vzdělání a výchovy.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

Na naší škole jsou uplatňovány následující výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Tyto postupy jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke vhodnému způsobu prezentace jejich názorů a práce na veřejnosti
- vyžadujeme od žáků kultivované vyjadřování a obhajování jejich stanovisek vhodnými argumenty
- umožňujeme žákům podílet se na tvorbě programu Školního parlamentu
- žáci mají možnost samostatné písemné i slovní prezentace formou projektů, domácí přípravy, referátů, řízené diskuze
- uplatňujeme ve výuce hraní rolí v modelových situacích, čímž rozvíjíme komunikativní dovednosti žáků
- zařazujeme do výuky kooperativní vyučování a vedeme žáky k pochopení důležitosti týmové práce
- vedeme žáky k uplatňování znalostí cizího jazyka (rozvoj komunikace v cizím jazyce), a to nejen při výuce

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spolupodílet se na chodu školy
- vyžadujeme dodržování pravidel, na jejichž vytváření se žáci podíleli
- vedeme žáky (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) k rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, k rozhodování a převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (ve dvojicích, skupinách, třídě)
- podporujeme vlastní sebedůvěru u žáků, nasloucháme a vedeme k naslouchání ostatních
- zařazujeme modelové situace vedoucí žáky k ohleduplnému chování, nabídnutí pomoci a požádání o ni
- vedeme žáky k tomu, aby se nebáli poukázat na fyzické i psychické násilí, se kterým se setkávají
- v rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce starších a mladších žáků, akce s dětmi z okolních škol a akce pro rodiče a veřejnost
- vytváříme (probouzíme) u žáků pozitivní emoční vztah k přírodě, pocit sounáležitosti člověka s přírodou

Kompetence občanské

- vedeme žáky k nacházení vlastních chyb, poučení se z nich a k omluvě za nevhodné chování
- vyžadujeme respektování různých stanovisek a vnímání a chápání toho, co si druzí myslí, říkají a dělají
- vedeme žáky k tomu, aby znali svá práva i povinnosti, samostatně se rozhodovali a nesli důsledky svých rozhodnutí
- umožňujeme žákům vznášet připomínky k chodu školy prostřednictvím Školního parlamentu či svých třídních učitelů
- společně s žáky organizujeme celoškolské projektové dny, zapojujeme se do mezinárodních projektů
- při společných aktivitách nacházíme citlivý vztah k našemu prostředí a přírodě, uplatňujeme v běžném životě složky zdravého životního stylu
- vedeme žáky k uznání rovnocennosti všech etnických skupin a kultur a k poznávání jejich duchovních hodnot
- na pozitivních příkladech z historie i současnosti budujeme pozitivní vztah k našim národním tradicím
- umožňujeme žákům dle jejich zájmů a schopností účastnit se akcí prezentujících školu na veřejnosti
- vedeme žáky ke spoluúčasti na organizaci vystoupení pro veřejnost, k účasti na akcích spádových obcí, vystupování pro seniory, mateřské školy
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucích sociálně patologických jevů
- vedeme žáky k udržování čistoty a estetičnosti v prostředí školy přímou spoluúčastí žáků na vytváření tohoto prostředí a jeho údržbě

Kompetence k učení

- vyžadujeme od žáků vhodné plánování a organizaci vlastního učení
- umožňujeme žákům pracovat s informacemi, zpracovávat je, třídit je, porovnávat je s vlastními znalostmi a zkušenostmi
- seznamujeme žáky s různými typy textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních procesů
- vedeme žáky k posuzování vlastního pokroku a plánovanému zdokonalení jejich učení
- umožňujeme žákům prezentovat a dle možností realizovat jejich vlastní nápady a náměty
- zadáváme žákům práce k samostatnému vypracování formou domácí přípravy a motivační náměty vedoucí je k práci s více zdroji a k využití vlastních zkušeností

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům vyhledávat informace vedoucí k řešení problémů, volit si vlastní pracovní postupy a pořadí úkolů, které je dovedou k cíli

- s ohledem na věk vedeme žáky k řešení problémů, v nichž si volí a obhajují (například v diskusi) vhodné způsoby řešení
- na modelových situacích seznamujeme žáky, jak vhodným způsobem obhajovat svá stanoviska s pocitem zodpovědnosti za případné následky
- nasloucháním projevu druhých vedeme žáky k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému
- nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití jejich praktických dovedností
- především při práci v odborných učebnách a nad dílčími školními projekty umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřovat si výsledky řešení a zvážit jejich uplatnění v praxi

Kompetence pracovní

- na konkrétních praktických činnostech vedeme žáky k řešení úkolů z praxe a hodnocení výsledků jejich práce z hlediska kvality
- umožňujeme žákům propojovat teoretické poznatky s praktickou zkušeností
- vyžadujeme od žáků bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení, dodržování vymezených pravidel a kvalitní plnění povinností a závazků
- nabídkou zájmových činností podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- zapojujeme žáky do přípravy školních projektů
- společně navštěvujeme různá pracoviště, kde žáky seznamujeme s možnostmi jejich profesního uplatnění a vedeme je k zodpovědnému přístupu při volbě povolání
- vedeme žáky k osvojení si správných návyků při třídění odpadů s využitím principu: snížit (redukce) - znovu použít (reuse) - recyklovat (recycle)

Kompetence digitální

Připravuje žáky na život ve světě digitálních technologií.

- žák dokáže sebejistě, kriticky a odpovědně používat digitální technologie a interagovat s nimi při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti
- zahrnuje informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností), otázky související s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlen
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu (např. výuková videa, práce s autentickým materiálem)

3.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

Naše škola, v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, zabezpečuje také výuku žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Na základě primární pedagogické diagnostiky zpracuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce PLPP. PLPP má písemnou podobu a stejně tak vyhodnocení. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Nejdříve po uplynutí 14 dní, nejdéle do 3 měsíců od aplikace PLPP proběhne vyhodnocení ve spolupráci vyučujícího a výchovného poradce a stanovení dalšího postupu.

Individuální vzdělávací plán sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovaných předmětů, ve kterých je žákům přiznáno podpůrné opatření, a to na základě žádosti zákonných zástupců žáka a doporučení školského poradenského zařízení. Při sestavování IVP vycházíme s obsahu IVP stanoveného v § 3 a v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je projednán s výchovným poradcem. Po schválení ředitelem školy je individuální vzdělávací plán realizován. IVP může být průběžně aktualizován dle momentálních potřeb žáka v průběhu školního roku a 1x ročně proběhne kontrola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, zákonným zástupcem žáka, třídním učitelem a výchovným poradcem.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.

3.3.2 Další postup při realizaci podpůrných opatření

Na základě žádosti rodičů žáka a doporučení pediatra, příp. odborného lékaře, může ředitel školy dočasně, částečně či úplně uvolnit žáka z výuky některých předmětů, příp. stanovit další opatření, aby bylo zajištěno vzdělávání žáka se zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním nebo lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Ve škole jsou také integrováni žáci s lehkým mentálním postižením, kteří pracují na 1. stupni podle ŠVP ZV (dle doporučení školských poradenských zařízení s upravenými výstupy), na 2. stupni podle ŠVP pro LMP.

3.3.3 Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Škola také kromě školských poradenských zařízení spolupracuje v rámci zkvalitnění vzdělávací nabídky mimo jiné s Policií České republiky a s dalšími složkami integrovaného záchranného systému, s Vojenskou správou v Žatci, OSPOD Kadaň a s neziskovými organizacemi v nejbližším okolí, např. Radka z. s. a Světlo Kadaň z. s.

3.3.4 Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školními speciálními pedagogy a školním metodikem prevence. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

3.3.5 Specifikace prováděných podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- v oblasti metod výuky:
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
 - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
 - respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- prodloužení základního vzdělávání na 10 let
- zařazení pedagogické intervence – slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je potřeba posílit jeho vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku

3.3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm (zejména PPP Kadaň) a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.

IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

- Mimořádně nadanému žákovi umožní škola ve spolupráci se zákonnými zástupci (dále jen rodiče) žáka rozvoj jeho nadání.
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) – viz bod 3.3.1.
- Další postup při realizaci podpůrných opatření – viz bod 3.3.2.
- Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními – viz bod 3.3.3.
- Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními – viz bod 3.3.4.

3.3.7 Specifikace prováděných podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů a projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit
- přeřazení do vyššího ročníku v souladu se školským zákonem

3.4 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata – 1. stupeň					
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
• OSOBNOSTNÍ ROZVOJ •					
Rozvoj schopností a poznávání	ČaJS, Aj, Čj, M, Vv	ČaJS, Čj, Aj, M, Vv	ČaJS, Čj, Aj, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Př, V1, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Př, V1, Vv, Tv, Inf
Sebezpoznání a sebezpojetí	Aj, Pč, Tv	Aj, Pč, Tv	Aj, Pč, Tv	Čj, Aj, Pč, Tv	Čj, Aj, Pč, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Vv, Tv	Vv, Tv	Čj, Hv, Vv, Tv	Čj, Pč, Vv, Tv	Čj, Pč, Vv, Tv
Psychohygiena	Tv	Tv	Tv	Čj, Tv	Čj, Tv
Kreativita	Čj, Aj, Pč, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Pč, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Pč, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Pč, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Pč, Hv, Vv, Tv, Inf
• SOCIÁLNÍ ROZVOJ •					
Poznávání lidí	ČaJS, Aj	ČaJS, Aj	ČaJS, Aj	Aj	Aj
Mezilidské vztahy	ČaJS, Aj, Pč, Tv	ČaJS, Aj, Pč, Tv	ČaJS, Aj, Pč, Tv	Aj, Pč, Tv	Aj, Pč, Tv
Komunikace	Čj, Aj, M, ČaJS, Vv, Tv	Čj, Aj, M, ČaJS, Vv, Tv	Čj, Aj, M, ČaJS, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Př, V1, Vv, Tv	Čj, Aj, M, Př, V1, Vv, Tv
Kooperace a kompetice	Aj, Pč, Vv, Tv	Aj, Pč, Vv, Tv	Aj, Pč, Vv, Tv	Aj, Pč, Vv, Tv	Aj, Pč, Vv, Tv
• MORÁLNÍ ROZVOJ •					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Tv	M, Tv	M, Tv	M, Tv	M, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Čj	Čj
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Př, V1	Př, V1, Inf
Občan, občanská společnost a stát	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Př, V1	Př, V1, Inf
Formy participace občanů v politickém životě			ČaJS	Př, V1	Př, V1, Inf
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			ČaJS	Př, V1	Př, V1, Inf
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, V1	Čj, Aj, V1
Objevujeme Evropu a svět	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, V1	Čj, Aj, V1
Jsmo Evropané	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, ČaJS	Čj, Aj, V1	Čj, Aj, V1
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní diference	Aj, Tv	Aj, Tv	Aj, Tv	Čj, Aj, Tv	Čj, Aj, Tv
Lidské vztahy	Čj, Aj, Tv	Čj, Aj, Tv	Čj, Aj, Tv	Čj, Aj, Př, Tv	Čj, Aj, Př, Tv
Etnický původ	Čj	Čj	Čj	Př, V1	Př, V1
Multikulturalita	Čj, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj
Princip sociálního smíru a solidarity					V1, Inf
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Př	Př
Základní podmínky života	ČaJS	ČaJS	ČaJS	M, Př, V1	M, Př, V1
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Př, V1	Př, V1
Vztah člověka k prostředí	ČaJS	ČaJS	ČaJS	Př, V1	Př, V1
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Stavba mediálních sdělení	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf
Práce v realizačním týmu	Čj	Čj, ČaJS	Čj, ČaJS	Čj	Čj, Inf

Průřezová témata – 2. stupeň				
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
• OSOBNOSTNÍ ROZVOJ •				
Rozvoj schopností a poznávání	Aj, M, F, Z, Př, Ov, Inf, Pě, Hv	Aj, M, F, Z, Př, Ov, Pě, Hv	Aj, M, F, Z, Př, PřS, Ch, Pě	Aj, M, F, Z, Př, Ch, Pě
Sebezpoznání a sebezpečení	Aj, Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv	Aj, Pě, Vv, Tv
Psychohygienu	Rv, Hv, Tv	Rv, Hv, Tv	Hv, Tv	Rv, Hv, Tv
Kreativita	Aj, F, Inf, Rv, Pě, Vv	Aj, F, Inf, Rv, Pě, Vv	Aj, F, Inf, Pě, Vv	Aj, F, Inf, Rv, Pě, Vv
• SOCIÁLNÍ ROZVOJ •				
Poznávání lidí	Aj, Ov, Rv, Tv	Aj, Nj, Ov, Rv, Tv	Aj, Nj, Ov, Tv	Aj, Nj, Ov, Rv, Tv
Mezilidské vztahy	Aj, Ov, Rv, Hv, Vv, Tv	Aj, Nj, Ov, Rv, Hv, Vv, Tv	Aj, Nj, Ov, Hv, Vv, Tv	Aj, Nj, Ov, Rv, Hv, Vv, Tv
Komunikace	Čj, Aj, M, F, Př, Ov, Rv, Pě, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, F, Př, Ov, Rv, Pě, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, F, Př, Pě, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, F, Př, Ov, Rv, Pě, Vv, Tv
Kooperace a kompetice	Aj, F, Př, Inf, Rv, Pě, Tv	Aj, Nj, F, Př, Rv, Pě, Tv	Aj, Nj, F, Př, PřS, Pě, Tv	Aj, Nj, F, Př, Pě, Tv
• MORÁLNÍ ROZVOJ •				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, F, Pě, Tv	M, F, Pě, Tv	M, F, Ch, Pě, Tv	M, F, Ch, Pě, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Inf, Tv	Tv	Čj, Pě, Tv	Čj, Pě, Tv
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	Čj, D, Ov	Čj, D, Ov	Čj, D	Čj, D, Ov
Občan, občanská společnost a stát	D	D, Ov	D, Z	Ov
Formy participace občanů v politickém životě	D	Ov	Z	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	Ov	D, Z	D, Ov
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	Aj, F, Př, Z, Ov	Aj, Nj, Př, Z, Ov	Aj, Nj, D, Př, Z	Aj, Nj, D, Př, Z, Ov, Vv
Objevujeme Evropu a svět	Aj, Př, Z	Aj, Nj, D, Př, Z	Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv	Aj, Nj, F, Z, Př, Hv, Vv
Jsme Evropané	Aj, Ov	Čj, Aj, Nj, D, Ov	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Ov, Hv, Vv
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Kulturní diferenciaci	Čj, Aj, Ov	Čj, Aj, Nj, D, Z, Ov, Hv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv	Čj, Aj, Nj, Z, Hv
Lidské vztahy	Aj, Ov, Rv, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Rv, Pě, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Pě, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Př, Ov, Rv, Tv
Etnický původ	Aj, D	Aj, Nj, D, Z	Aj, Nj, Z, Př	Aj, Nj, D, Ov
Multikulturalita	Aj, D	Aj, Nj, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Hv, Vv
Princip sociálního smíru a solidarity	Tv	D, Z, Rv, Tv	D, Z, Pě, Tv	D, Ov, Rv, Tv
ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	Z, Př, Vv	Z, Př, Vv	F, PřS, Z, Vv	Z
Základní podmínky života	D, Z, Př, Rv	Aj, F, Z, Př, Rv, Pě	Aj, Nj, Z, Ch, Př	F, Př, Z, Ch, Rv
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj, Z, Př, Ov, Rv, Vv	Aj, F, Z, Př, Rv, Pě	Aj, Nj, D, F, Z, Ch	F, Př, Z, Ch, Rv, Ov
Vztah člověka k prostředí	Čj, Z, Př, Ov, Rv, Vv	Z, Př, Rv, Pě, Ov	Aj, Nj, Př, Ch	F, Př, Z, Ch, Rv, Ov
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, Z, Ov, Inf	Čj, Aj, D, Z, Ov	Čj, Aj, D, Z, Ov, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Ov, Hv, Vv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj, Z, Ov, Inf	Z, Ov		
Stavba mediálních sdělení	Čj, Aj, Inf	Čj, Aj	Čj, Aj, Nj	Čj, Aj, Nj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj, Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Hv, Vv
Fungování a vliv médií ve společnosti	Ov	Ov	Čj, D	Čj, Ov, D
Tvorba mediálního sdělení	Čj, Aj, Inf	Čj, Aj	Čj, Aj, Nj	Čj, Aj, Nj
Práce v realizačním týmu	Čj, Aj, F, Př, Z, Rv, Ov, Vv, Tv	Čj, Aj, F, Př, Z, Rv, Ov, Vv, Tv	Čj, Aj, F, Př, Z, Vv, Tv	Čj, Aj, F, Př, Z, Pě, Rv, Ov, Vv, Tv

3.5 SEZNAM ZKRATEK – TEMATICKÉ OKRUHY PŘŮŘEZOVÉHO TÉMATU

- **OSV**
 - OR
 - RSP
 - SPSP
 - SRSO
 - PH
 - KR
 - SR
 - PL
 - MV
 - KO
 - KK
 - MR
 - ŘPRD
 - HPPE
 - **VDO**
 - OSŠ
 - OOSS
 - FPO
 - PD
 - **VMEGS**
 - ESZ
 - OES
 - JE
 - **MuV**
 - KD
 - LV
 - EP
 - MK
 - PSS
 - **EV**
 - ES
 - ZPŽ
 - LA
 - VČP
 - **MeV**
 - KČ
 - IVM
 - SMS
 - VAMS
 - FVMS
 - TMS
 - PRT
- Osobnostní a sociální výchova**
- Osobnostní rozvoj
- Rozvoj schopností a poznávání
 - Sebepoznání a sebepojetí
 - Seberegulace a sebeorganizace
 - Psychohygiena
 - Kreativita
- Sociální rozvoj
- Poznávání lidí
 - Mezilidské vztahy
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice
- Morální rozvoj
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - Hodnoty, postoje, praktická etika
- Výchova demokratického občana**
- Občanská společnost a škola
 - Občan, občanská společnost a stát
 - Formy participace občanů v politickém životě
 - Principy demokracie jako formy vlády...
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- Evropa a svět nás zajímá
 - Objevujeme Evropu a svět
 - Jsme Evropané
- Multikulturní výchova**
- Kulturní diference
 - Lidské vztahy
 - Etnický původ
 - Multikulturalita
 - Princip sociálního smíru a solidarity
- Environmentální výchova**
- Ekosystémy
 - Základní podmínky pro život
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - Vztah člověka k prostředí
- Mediální výchova**
- Kritické čtení
 - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
 - Stavba mediálních sdělení
 - Vnímání autora mediálního sdělení
 - Fungování a vliv médií ve společnosti
 - Tvorba mediálního sdělení
 - Práce v realizačním týmu

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU

4.1.1 Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	Časová dotace				
		1.	2.	3.	4.	5.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7+1	7+2	7+1	6	6+1
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3
Matematika a její technologie	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2+1	0	0
	Přírodověda	0	0	0	1+1	1+1
	Vlastivěda	0	0	0	1+1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1
Celková povinná časová dotace		21	22	24	25	26
z toho disponibilní časová dotace		3	4	3	3	3

Červenou barvou jsou označeny disponibilní hodiny.

4.1.2 Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	Minimální časová dotace			
		6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3+1	4	4	4
	Anglický jazyk	3	3	3	3
	Německý jazyk		2	2	2
Matematika a její technologie	Matematika	4+1	4	3+2	4
Informatika	Informatika	1	1	1	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1
	Občanská výchova	1	1		1
Člověk a příroda	Fyzika	1+2	1	2	1+1
	Chemie			2	2
	Přírodopis	2	1+1	1+1	1
	Zeměpis	2	1+1	2	1+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	2	1	1	1
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	1	1		
	Tělesná výchova	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0+1	1	1	1
Časová dotace		30	28	30	29
Volitelné předměty	Anglická konverzace				
	Literární seminář				
	Tvořivá dílna				
	Sportovní hry				
	Bezpečnost a zdraví		0+2		
	Seminář z českého jazyka				0+1
	Seminář z matematiky			0+1	0+1
	Přírodovědný seminář				
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31
z toho disponibilní časová dotace		5	4	4	5

Červenou barvou jsou označeny disponibilní hodiny.

4.1.3 Celkové počty hodin

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1. stupeň	2. stupeň
		1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
		Časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	38	16
	Anglický jazyk	11	12
	Německý jazyk		6
Matematika a její aplikace	Matematika	25	18
Informatika	Informatika	2	4
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	7	
	Přírodověda	4	
	Vlastivěda	4	
Člověk a společnost	Dějepis		8
	Občanská výchova		3
Člověk a příroda	Fyzika		8
	Chemie		4
	Přírodopis		7
	Zeměpis		8
Umění a kultura	Hudební výchova	5	4
	Výtvarná výchova	7	5
Člověk a zdraví	Rodinná výchova		2
	Tělesná výchova	10	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	4
Volitelné předměty			5
Celková časová dotace		118	122
Celková disponibilní časová dotace		11	15

4.2. POZNÁMKY

Červenou barvou jsou označeny disponibilní hodiny.

4.2.1. Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

Volná disponibilní časová dotace je na 1. stupni plně využita v rámci povinných předmětů.

- Český jazyk

V 1. – 4. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace za účelem lepšího procvičení probírané látky. Využití počítačových programů k dané problematice v hodinách.

- Anglický jazyk

V 1. a 2. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Získaný časový prostor bude sloužit k seznámení s jazykem zajímavou formou za využití všech moderních vyučovacích metod. Při počtu žáků jednoho ročníku nad 24 dojde k dělení třídy – nikdy ne podle vědomostí.

- Matematika

Předmět nese název matematika od 1. až to 5. třídy. V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu v každé třídě z disponibilní časové dotace (celkem tedy 5), která bude sloužit k důkladnějšímu procvičení hlavně numerických obrátů a práci s textem v rámci slovních úloh.

- Informatika

Předmět název informatika. Předmět je vyučován od 4. ročníku s návazností na 2. stupni. Předmět má sloužit také mj. k používání počítačových programů vhodných k výuce ostatních předmětů.

4.2.2. Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň

Volná disponibilní časová dotace je na 2. stupni využita v rámci povinných předmětů (český jazyk, matematika, fyzika, zeměpis, rodinná výchova a pracovní činnosti) a volitelných předmětů (seminář z českého jazyka, seminář z matematiky, přírodovědný seminář).

- Český jazyk a literatura

V 6. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Do výuky je zařazeno použití počítačových programů k dané problematice. Součástí výuky: mluvnice, sloh, literatura.

- Německý jazyk

V předmětu Německý jazyk jsou položeny od školního roku 2009/2010 základy druhého cizího jazyka.

- Matematika a její technologie

Předmět je nazván matematika. V 6. a 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Hodina je využita k procvičování a upevnění náročnějšího učiva.

Dějepis

V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

• Fyzika

V 6. ročníku je předmět posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku o 1 hodinu. Slouží k lepšímu pochopení fyzikálních zákonitostí s ohledem na jejich praktické využití v každodenním životě.

• Přírodopis

V 7 a 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

• Zeměpis

V 7. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Získaný časový prostor slouží k procvičení obsahově velmi náročného učiva.

• Pracovní činnosti

V předmětu pracovní činnosti jsou v 6. a 7. ročníku bloky z pěstičství, chovatelství a v 8. a 9. ročníku bloky z finanční gramotnosti a volby povolání. V 6. ročníku je hodina čerpána z disponibilní časové dotace.

Bezpečnost a zdraví

Předmět je zařazen v 7. ročníku a využívá 2 hodiny z disponibilní dotace.

Seminář z českého jazyka

Předmět je zařazen v 9. ročníku a využívá 1 hodinu z disponibilní dotace. Předmět je zaměřen na přípravu žáků 9. ročníku k přijímacím zkouškám na střední školy.

Seminář z matematiky

Předmět je zařazen v 8. a 9. ročníku a využívá 1 hodinu z disponibilní dotace v každém ročníku. Předmět je zaměřen na přípravu žáků 9. ročníku k přijímacím zkouškám na střední školy.

4.2.3. Další poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Disponibilní časovou dotaci lze využít k realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání).

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích předmětech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Německý jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

- V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
- V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.
- V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace

a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Anglický jazyk a Německý jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka⁹. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Žáci s odlišným mateřským jazykem

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

5.1.1. ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět český jazyk je zařazen do všech ročníků jako povinný s nejvyšší hodinovou dotací. Jeho obsahem je naplňování výstupů tohoto předmětu stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat. Český jazyk je prostředkem komunikace, ale i předmětem poznávání. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojí, umožňují získávat poznatky ve všech dalších oborech.

Cílem je naučit žáky kultivovaně a spisovně se vyjadřovat jak ústně, tak i písemně ve škole i v běžných situacích. Tím je rozvíjeno i myšlení žáka a jeho rozumové schopnosti. Ve vyučování literatury je cílem, aby si žáci osvojili základy literární kultury a stali se aktivními čtenáři. Výuka je organizována ve třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou a PC.

Nejvýznamnějším cílem předmětu na 1. stupni je ovládnutí čtení a psaní. Důraz klademe především na čtení s porozuměním. Snažíme se žákům obohacovat jejich slovní zásobu a dále rozvíjíme jejich schopnost dorozumět se česky. Nenásilnou formou vedeme žáky ke spisovnému vyjadřování a k užívání slov a tvarů spisovného jazyka. Díky poznávání struktury jazyka a výuce gramatiky rozvíjíme u žáků komunikační dovednosti.

• Český jazyk je na prvním stupni vyučován s následující dotací:

1. ročník – 8 hodin
2. ročník – 9 hodin
3. ročník – 8 hodin
4. ročník – 6 hodin
5. ročník – 7 hodin

Výuka je organizována ve třídách, některá témata z oblasti slohu a literatury se realizují formou projektů. Dalšími organizačními formami výuky jsou návštěvy knihoven, práce s textem, knihou, PC a interaktivní tabulí.

5.1.1.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní výchova** – Rozvoj schopnosti poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygienu; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Komunikace
- **Morální rozvoj** – Hodnoty, postoje, praktická etika.

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

• Multikulturní výchova

Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti

5.1.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků se specifickými poruchami školních dovedností a podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- využíváme práci s PC a interaktivní tabulí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- zařazujeme projektové vyučování
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam

- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování učebního prostoru

Kompetence digitální

- dáváme možnost žákům číst elektronický text s hlubším porozuměním, včetně porozumění symbolů - piktogramů
- motivujeme žáky k dalšímu porozumění dotykových displejích, orientacích v jednotlivých symbolech, včetně orientace na klávesnici
- umožňujeme žákům používání online slovníků
- vedeme žáky k samostatnému i skupinovému hodnocení a posuzování spolehlivosti dostupných informačních zdrojů
- navozujeme různé modelové komunikační situace
- vedeme žáky k rozlišení vlastního a cizího obsahu
- učíme žáky volit vhodné technologie a využívání digitálního prostředí s ohledem na zvolený formát sdělení

5.1.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.1.2. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci

s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

Na 2. stupni je výuka rozdělena na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu.

• Jazyková výchova:

- žáci získávají základy systematického jazykového vzdělání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, prohlubují si obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění, učí se vyhledávat a ověřovat potřebné informace v literatuře, slovnících, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu.

• Komunikační a slohová výchova:

- žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky s ohledem na komunikační situaci a prostředí, učí se rozumět různým typům textů v tištěné i elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, a kriticky posuzovat jejich obsah, zejména rozpoznat manipulaci v mluvené, písemné i elektronické podobě a dokázat na ni adekvátně reagovat.

• Literární výchova:

- žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby v tištěné i elektronické podobě základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora, učí se formulovat vlastní názory na přečtené dílo, rozvíjejí své základní čtenářské návyky a schopnost vytvářet vlastní literární texty, žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

5.1.2.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Sociální rozvoj** – Komunikace
- **Morální rozvoj** – Hodnoty, postoje, praktická etika

• **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola

• **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Jsme Evropané

• **Multikulturní výchova**

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita

- **Environmentální výchova**

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

- **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálního sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

- 6. ročník – 4 hodiny
- 7. ročník – 4 hodiny
- 8. ročník – 4 hodiny
- 9. ročník – 4 hodiny

Český jazyk je vyučován z větší části v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle určeného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy, školní knihovně nebo v počítačové pracovně. Žáci navštíví alespoň dvakrát za školní rok kulturní akci v souvislosti s probíraným obsahem literární výchovy. Jsou zařazeny krátkodobé třídní projekty na aktuální témata, kde žáci uplatní znalosti a prohloubí své dovednosti získané v předmětu. Žáci aplikují znalosti a dovednosti též v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

5.1.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů, a to jak z ústních sdělení, tak z tištěných textů, encyklopedií i z elektronických médií;
- motivuje žáky k tomu, aby portfolio své četby programově doplňovali o tituly náročnějších děl a různých žánrů;
- podněcuje zájem žáků o jazyk a literaturu a o zvýšení své jazykové kultury tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích; motivuje je k tomu, aby se podíleli na organizaci soutěží ve škole;

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

- zadáváním vhodných úloh na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji;

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

- navozením náročnějších komunikačních situací umožňuje žákům praktické využití osvojených komunikačních dovedností;
 - zařazuje do výuky tematicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory jiných;
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**
 - zapojuje žáky do tvorby pravidel pro diskuse (včetně diskusí virtuálních) a vede je k respektování a dodržování přijatých pravidel;
 - pravidelným zařazováním různě náročných řečnických cvičení do výuky vede žáky k získávání potřebné sebedůvěry pro vystupování na veřejnosti.
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**
 - výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů přibližuje žákům význam české literatury jako kulturního dědictví národa;
 - výběrem vhodných témat motivuje žáky k tvorbě příspěvků pro místní média, jimiž by se aktivně zapojovali do života obce
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**
 - zadáváním vhodných témat slohových úkolů vede žáky k úvahám o jejich budoucím povolání;
 - zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů (dopis, životopis, žádost – i v elektronické podobě) důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru.
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální**
 - vedeme žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb
 - k jejich využívání při učení i v běžném životě - vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
 - vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, ke kombinování různých formátů, k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
 - vedeme žáky k využívání digitální technologie tak, aby si usnadnil a zefektivnil práci
 - upozorňujeme žáky na předcházení situací ohrožujících bezpečnost zařízení i dat, předcházení situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
 - vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

5.1.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.1.3. ANGLICKÝ JAZYK

5.1.3.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hlavním cílem předmětu **anglický jazyk** na 1. stupni je seznámit žáky se základní slovní zásobou a běžnými společenskými a konverzačními frázemi. Pomocí práce s jednoduchými texty, videem a písničkami žáky zaujmout a probudit u nich zájem o studium cizího jazyka a budovat čtenářské, konverzační a psací schopnosti. Abychom dosáhli stanoveného cíle, jsou vyučovací hodiny prokládány různými zajímavými činnostmi, jazykovými hrami a skupinovou prací na jednoduchých projektech.

V **první fázi** výuky cizího jazyka se snažíme, aby žák porozuměl poslouchanému textu, aby se naučil opakovat, aby si zautomatizoval jednoduchá slovní spojení a zvládl přečíst základní cizojazyčná slova či jednoduché věty. V prvním a druhém ročníku děti seznamujeme s cizím jazykem a začínáme tzv. „orálním“ (ústním) kurzem – děti pouze naslouchají, opakují, snaží se mluvit a porozumět základním pokynům učitele, naučí se hrát různé cizojazyčné hry.

V **druhé fázi** se již zaměřujeme na práci učebnicí, výuku základních gramatických jevů v návaznosti na vytváření jednoduchých vět, kde jsou probrané výrazy procvičovány. Důraz je stále kladen na rozvoj konverzačních schopností, a to zpočátku hlavně formou rozhovoru a popisu. Žáci se zdokonalují ve faktických znalostech ve všech oblastech (poslech a čtení s porozuměním, ústní i písemný projev, komunikace). Cílem tohoto období je ukázat žákům význam znalosti jazyka pro jejich osobní růst a budoucí kariéru. V tomto období jsou ve zvýšené míře využívány časopisy, video, písničky a jazykové hry.

Ve **třetí fázi** žáci pracují ve zvýšené míře ve skupinových projektech, které jsou zaměřeny hlavně na rozvoj komunikačních dovedností, pracují s autentickými texty, s texty z učebnice, s poslechem textů namluvených rodilými mluvčími. Zvláštní důraz je kladen na seznámení s realii anglicky mluvících zemí. Znalosti z předchozích fází jsou prohlubovány a upevňovány v oblasti poslechu, čtení s porozuměním a ústního i písemného projevu.

Předmět **anglický jazyk** je vyučován v 1. – 9. ročníku v rozsahu 23 hodin týdně.

• Anglický jazyk je ve všech ročnících vyučován s následující dotací:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 3 hodiny
4. ročník – 3 hodiny
5. ročník – 3 hodiny
6. ročník – 3 hodiny
7. ročník – 3 hodiny
8. ročník – 3 hodiny
9. ročník – 3 hodiny

Očekávané výstupy na konci 2. období – žák:

- používá slovesa **have got, to be, can, must**
- vnímá pevný slovosled anglické věty
- vnímá rozdíl mezi otázkou a větou oznamovací
- používá předložky on, in, under, above, next to, at, in front of, behind
- používá přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový
- zná anglickou abecedu
- zvládá slovní zásobu u těchto témat – rodina, zvířata, oblečení, sport, záliby
- odpovídá na otázky k probraným tématům
- zná anglické názvy barev
- počítá do sta

Očekávané výstupy na konci 3. období

Oblast receptivních řečových dovedností – žák:

- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
- používá dvojjazyčný slovník

Oblast produktivních řečových dovedností – žák:

- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se rodiny, školy a probíraných tematických okruhů
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- vyžádá jednoduchou informaci

Oblast interaktivních řečových dovedností – žák:

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Metody a formy práce

Při výuce jsou využívány metody a formy práce odpovídající danému věku žáků s ohledem na jejich schopnosti a probírané učivo.

Zařazujeme např.

- didaktické hry
- projektové vyučování
- skupinové práce
- metodu dialogu

5.1.3.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** – Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání s sebepojetí; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice

• **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• **Multikulturní výchova**

- Multikulturalita; Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ

• **Environmentální výchova**

- Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu

5.1.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **kompetence komunikativní:**

- žák porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- žák umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- žák rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- žák využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce

• **kompetence k učení**

- žák pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- žák propojuje probraná témata a jazykové jevy
- žák samostatně vyhledává prostředky k odstraňování problémů při komunikaci v anglickém jazyce (práce se slovníky, s internetem)

• **kompetence k řešení problému**

- žák řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- žák se nebojí mluvit anglicky s cizím člověkem
- žák se naučí opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba

• kompetence sociální a personální

- žák si v jednoduchých situacích vyžádá pomoc nebo poskytne radu
- žák dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- žák spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

kompetence občanské

- žák získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- žák umí srovnávat ekologické a enviromentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a ČR

kompetence pracovní

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem
- žák využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

kompetence digitální

- žák využívá programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a slovních obrátů
- vyhledává a zpracovává cizojazyčné informace a posuzuje jejich věrohodnost
- využívá online slovníky při přímém vyjadřování a komunikaci dle potřeby
- práce s klávesnicí pro další cizí jazyky
- vytváření projektů s digitálním obsahem bez možnosti čerpání z cizích zdrojů (např. vlastní video, prezentace apod.)

5.1.3.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.1.4. NĚMECKÝ JAZYK

5.1.4.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP ZV. Výuka cizích jazyků zahrnuje získávání receptivních, produktivních a interaktivních dovedností. Další cizí jazyk poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

• Předmět je rozčleněn na tématické okruhy:

- Kennenlernen	- Mein Zuhause
- Meine Klasse	- Das schmeckt gut
- Tiere	- Meine Freizeit
- Mein Schultag	- Das sieht gut aus
- Hobbys	- Partys
- Meine Familie	- Meine Stadt
- Was kostet das?	- Ferien

Německý jazyk je vyučován 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

5.1.4.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- Sociální rozvoj – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• Multikulturní výchova

- Multikulturalita; Kulturní diference; Etnický původ

• Environmentální výchova

- Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu

5.1.4.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence komunikativní:**

- žák porozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce
- žák umí zformulovat jednoduché myšlenky německy
- žák rozumí promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce
- žák využívá dovednosti osvojené v německém jazyce

• **Kompetence k učení**

- vyhledává a třídí informace
- sebekriticky hodnotí výsledky svého učení
- uvádí poznatky do souvislostí
- rozlišuje při zpracovávání podstatné od méně podstatného nebo nepodstatného

• **Kompetence k řešení problémů**

- vyhledá problémové situace a snaží se najít nejlepší řešení, své názory zdůvodňuje
- využívá moderní techniky při řešení problémů

• **Kompetence občanské**

- chápe a respektuje naše tradice i kulturní a historické dědictví
- respektuje odlišnosti lidí, skupin i různých společností

• **Kompetence komunikativní**

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky ústně i písemně
- zapojuje se do diskuze
- umí naslouchat ostatním
- rozumí různých typům textů a záznamů, obrazovým materiálům a reaguje na ně
- využívá získané komunikativní dovednosti

• **Kompetence personální a sociální**

- spolupracuje ve skupině, dodržuje pravidla skupinové práce – domluva, respektování názoru ostatních, obhájí své názory
- zodpovídá za skupinovou práci
- s pomocí učitele hodnotí názory a znalosti (dovednosti) druhých
- obměňuje skupiny, ve kterých pracuje
- využívá integrovaných zahraničních spolužáků, kteří ho seznamují s kulturou své země

• **Kompetence pracovní**

- využívá znalosti a dovednosti v běžné praxi

• **Kompetence digitální**

- žák využívá programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a slovních obrátů
- vyhledává a zpracovává cizojazyčné informace a posuzuje jejich věrohodnost

- využívá online slovníky při přímém vyjadřování a komunikaci dle potřeby
- práce s klávesnicí pro další cizí jazyky
- vytváření projektů s digitálním obsahem bez možnosti čerpání z cizích zdrojů (např. vlastní video, prezentace apod.)

5.1.4.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1. MATEMATIKA

5.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace (přechází na 2. stupni na tematický okruh Číslo a proměnná)
2. Závislost, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy

Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků s důrazem na činnostní charakter učení. Ve výuce se dbá na střídání vyučovacích metod a dává se přednost takovým, při nichž žáci hledají, ptají se, chybují, tvoří, objevují. Je dáván prostor pro spolupráci mezi žáky (skupinová práce), zadané úkoly jsou řešeny také individuálně. Ve výuce matematiky využíváme poznatků života kolem nás. Žáci poznávají hodnotu vzdělávání pro budoucí povolání.

Výuku matematiky zakládáme na činnostech – skládat, znázorňovat, kreslit, modelovat, zaplatit penězi, měřit, vážit, odhadovat aj. Používáme názorné pomůcky pro individuální činnosti žáků – kostky, papírové peníze, karty s čísly, počítadlo, modely těles aj. Ty jsou doplněny zápisy na tabuli, nástěnnými obrazy a interaktivní tabulí.

Důraz je kladen na činnostní výuku, k níž patří pozitivní hodnocení, které prolíná celým vyučovacím procesem. Žáci jsou v jeho průběhu motivováni nejen učitelem, ale také dobrými výsledky, tzv. klasifikace přichází na řadu tehdy, až učitel pozná, že žák učivo zvládl.

Je dbáno na dětský zájem o výuku matematiky, o správnou motivaci a zpětnou vazbu mezi žákem a učitelem. Dbá se také na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

• Časová dotace předmětu:

1. ročník – 5 hodin
2. ročník – 5 hodin
3. ročník – 5 hodin
4. ročník – 5 hodin
5. ročník – 5 hodin

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách

5.2.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** – Rozvoj schopností poznávání
- **Sociální rozvoj** – Komunikace
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

• **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola

• **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá

• **Environmentální výchova**

- Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.2.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence k učení**

- osvojení matematických pojmů a vztahů, při řešení úloh společně se žákem vybíráme vhodný způsob řešení, používání osvojených postupů
- u zjištěných výsledků vedeme ke zhodnocení reálnosti výsledků, poučení se z chyb

• **Kompetence sociální a personální**

- Postupně učíme žáky dodržovat pravidla práce ve skupině, samostatná práce
- Učíme žáky poskytnout pomoc, pokud je o ni požádán

• **Kompetence k řešení problémů**

- Při řešení neznámého typu úlohy, tj. problémového úkolu, vedeme žáky k hledání shodných, ale i odlišných rysů s již známými typy úloh

- Vedeme žáky k odvození možného řešení úlohy, případně k hledání nového, logicky správného postupu

Kompetence občanská

- Žáci jsou vedeni při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- Žáci se učí hodnotit svoji práci a práci ostatních
- Žáci jsou, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- Žáci se učí vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému kultivovanému projevu

Kompetence digitální

- učíme žáky rozeznávat jednotlivé symboly a piktogramy a jejich význam
- vytváříme situace, kdy použití digitálních prostředí - aplikace, software, webová stránka - nám pomůže k efektivnímu řešení matematického problému, příkladu
- využíváme digitální technologie pro správu a třídění dat, prezentaci i interpretaci výsledků
- posuzujeme relevantnost dat a jejich možné souvislosti
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií při online práci, v rýsovacích aplikacích apod.(např. Geogebra)
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.2.1.4 Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.2.2. MATEMATIKA

5.2.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP ZV.

Při vzdělávání v matematice by u žáka mělo dojít k osvojení provádění aritmetických operací, matematických pojmů a postupů. Žák se učí pracovat s proměnnými, využívá je při matematizaci reálných situací, odhaduje výsledky s posouzením k realitě. Předmět vede žáky k uplatňování matematických dovedností v ostatních předmětech a k logickému a kritickému usuzování.

Celou výuku matematiky silně prostupuje naplňování průřezových témat z oblasti Osobnostní a sociální výchovy. Zařazováním skupinové práce a práce ve dvojicích se upevňují zejména charakterové a volní vlastnosti žáků a schopnost spolupráce. Opakováním vzorců, pravidel a pouček se u žáků rozvíjí dovednost zapamatování a jejich užíváním při řešení úloh z praxe se žáci učí řešit problémy. K naplňování průřezových témat z této oblasti dále přispívá sama osobnost učitele – jeho chování, způsob vyjadřování, vztah k žákům, řešení vzniklých problémů.

• Výuka probíhá v kmenových třídách s touto týdenní časovou dotací:

- 6. ročník – 5 hodin
- 7. ročník – 4 hodiny
- 8. ročník – 5 hodin
- 9. ročník – 4 hodiny

5.2.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání
- Sociální rozvoj – Komunikace
- Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

5.2.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- Při řešení typových úloh společně se žákem vybíráme vhodný způsob řešení, používání osvojených postupů, algoritmů a vztahů
- U zjištěných výsledků vedeme ke zhodnocení reálnosti výsledků, případně k poučení se z chyb

• Kompetence sociální a personální

- Postupně učíme žáky dodržovat pravidla práce ve skupině
- Vedeme žáky k samostatné práci

- Učíme žáky poskytnout pomoc, pokud je o ni požádán
- **Kompetence občanské**
 - Učíme žáky vcítit se do situace druhého a podle toho s ním jednat
- **Kompetence k řešení problémů**
 - Při řešení neznámého typu úlohy, tj. problémového úkolu, vedeme žáky k hledání shodných, ale i odlišných rysů s již známými typy úloh
 - Vedeme žáky k odvození možného řešení úlohy, případně k hledání nového, logicky správného postupu
- **Kompetence komunikativní**
 - Vedeme žáky k používání správné matematické terminologie a symboliky
 - Pokud žák neporozumí zadání, učíme ho požádat o pomoc spolužáka, případně učitele
- **Kompetence pracovní**
 - Učíme žáky účelně využívat kalkulátor a Matematických, fyzikálních a chemických tabulek (MFCHT)
 - Postupně žáky vedeme ke zdokonalení práce s rýsovacími potřebami, ke zlepšování svojí motoriky a grafického projevu
- Kompetence digitální**
 - zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
 - vedeme žáky k tomu, aby při reflexi úloh rozhodovali, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém je vhodné použít
 - ukazujeme žákům význam digitálních technologií pro lidskou společnost

5.2.2.4 Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce

- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce a pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů, šetrné práci s výpočetní technikou
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW, zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích,

5.3.1. INFORMATIKA

5.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu – 1. stupeň

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákovy informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

• Týdenní časová dotace předmětu na 1. stupni:

- 4. ročník -1 hodina
- 5. ročník – 1 hodina
- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

5.3.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

• **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Vztah mediálního sdělení a reality; Stavba mediálního sdělení

5.3.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence k učení**

- na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost
- vedeme žáky k vhodné prezentaci výsledků své práce
- uplatňujeme individuální přístup k žákům
- vedeme žáky k sebehodnocení

• **Kompetence k řešení problémů**

- do výuky zařazujeme úkoly z praktického života
- úkoly pojímáme komplexně s názornými ukázkami vzájemných vztahů a jevů
- podporujeme a rozvíjíme logické myšlení žáků
- rozvíjíme samostatnost a tvořivost žáků
- učíme žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů

• **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli, ostatními lidmi
- výsledné úkoly žáci prezentují ústně s využitím technických pomůcek
- učíme žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou vlastní názor

• **Kompetence sociální a personální**

- učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos pro efektivní spolupráci

• **Kompetence občanské**

- žáky vedeme k sebehodnocení, v hodnocení uplatňujeme prvky pozitivní motivace

• **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a plnění svých povinností
- klademe důraz na dodržování bezpečnostních pravidel, vedeme žáky k ochraně zdraví
- výuku doplňujeme o praktické exkurze

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, např. Scratch projekty
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, např. při online kooperaci na projektech

5.3.1.4 Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.3.2. INFORMATIKA

5.3.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto je jednak navýšen počet hodin výuky informatiky pro mladší věk žáka, jednak jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech.

Cílem tohoto předmětu je naučit žáky pracovat s moderními informačními technologiemi.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a k práci v počítačové síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě prezentací. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Výuka informatiky probíhá v počítačové učebně, která je vybavena žákovskými stanicemi a jednou učitelkou stanicí.

Předmět je vyučován v 6., 7., 8., a 9 třídě hodinu týdně. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí vyhledávání informací v knihovně, práci se slovníky na internetových vyhledávacích.

Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu i v knihovně. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Naučit se správné komunikaci při různých životních situacích. Aktivně využívají všechny nástroje MS Office.

Týdenní časová dotace předmětu na 1. stupni:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

5.3.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; Stavba mediálního sdělení

5.3.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- žáci se učí číst z příruček a manuálů a dělat si k těmto materiálům takové poznámky, které jim později pomohou při práci s informačními technologiemi.

• Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

• Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

• Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

• Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

• **Kompetence pracovní**

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, např. Scratch projekty
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, např. při online kooperaci na projektech

5.3.2.4 Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacím předmětu *Člověk a jeho svět* v 1. – 3. ročníku a *Přírodověda a Vlastivěda* ve 4. – 5. ročníku.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v

dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1. Člověk a jeho svět

5.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět si Člověk a jeho svět klade za cíl seznámit žáky s okolním světem. Principem členění učiva Člověk a jeho svět je roční cyklus, který v každoročním opakování přináší žákům nové náměty a žák – člověk, který zde prochází přírodou, se ji učí chápat, chránit a žít v ní.

Výuka začíná s poznatky a činnostmi, které jsou žákům nejznámější a nejbližší (Moje rodina, Domov, Naše obec...), pokračuje skutečnostmi, které žáka významně ovlivňují (Jsem školák, Práce a volný čas, Zdraví, Nemoc, Bezpečnost...).

Při výběru učiva hrají důležitou roli skutečnosti jako je umístění školy, realita nejbližšího okolí, ale i úroveň a zájem žáků o předmět. Osvojování učiva je založeno na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování si potřebných návyků, dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu.

Důležitá je zde schopnost učitele vytvořit vhodné pracovní klima, které má žákům umožnit ověřit si vlastní poznatky a dovednosti v praxi a sladit základní životní potřeby a fyziologické funkce s realitou výuky a života školy.

• Časová dotace předmětu s nímž se žáci setkávají v 1. období na 1. stupni ZŠ:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 3 hodiny

• Výuka je realizována:

- v kmenových třídách
- v terénu (pole, les, okolí rybníka...)
- v specializovaných zařízeních (planetárium, Lesopark Chomutov)

5.4.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** –Poznávání lidí; Mezilidské vztahy

• **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.4.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence k učení**

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a propojování informací
- učíme žáky samostatnému pozorování
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

• **Kompetence k řešení problémů**

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- předkládáme žákům různé zdroje informací, které jim mají pomoci k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému

• **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných témat
- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- učíme žáky naslouchat a pozorovat
- učíme žáky užívat komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi

• **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel ve skupině, společnosti
- posilujeme v žácích ochotu pomoci druhým
- učíme žáky chránit přírodu a žít v souladu s ní

• **Kompetence sociální a personální**

- využíváme skupinové práce a vedeme žáky k účinné spolupráci
- dohlížíme na vytváření pravidel skupiny
- posilujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

• **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při elementárních pokusech a práci s přírodninami
- vedeme žáky k udržování pořádku na pracovním místě

Kompetence digitální

- Žáci ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti (např. užití aplikací k určování rostlin – PlanetNet, hub, živočichů, apod.)

5.4.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

Vyučovací předmět navazuje ve 4. ročníku na vyučovací předměty Přírodověda a Vlastivěda a výuka těchto předmětů pokračuje také v 5. ročníku. Rozšiřuje základní poznatky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Prohlubuje u žáků znalosti z oblasti produktů lidského konání v návaznosti na významné události regionálních a národních dějin.

V potřebné míře zobecňuje podněty jak z osobního života žáků, tak z oblasti médií. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Předmět učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině.

Významným cílem předmětu je podchytit a rozvíjet u žáků zájem o přírodu a přírodniny a poskytovat jim prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Žáci získávají základní poznatky o lidském těle a jeho základních funkcích. Seznamují se s základními informacemi o vesmíru a planetě Zemi a v tematickém okruhu Člověk a technika také s jednoduchými stroji a jejich významem pro člověka. Člověk a jeho svět podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Předmět „Přírodověda“ je vyučován s týdenní časovou dotací:

- 4. ročník – 2 hodiny
- 5. ročník – 2 hodiny

Předmět „Vlastivěda“ je vyučován s týdenní časovou dotací:

- 4. ročník – 2 hodiny
- 5. ročník – 2 hodiny

Výuka bude probíhat v těchto prostorách:

- v kmenových třídách
- v terénu ve škole v přírodě
- výuka v přírodě (tematické vycházky – pole, louky, les,...)
- specializovaná zařízení (planetárium, knihovna, tělocvična...)

5.4.1.5. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice; Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace

• Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• Multikulturní výchova

- Lidské vztahy; Etnický původ; Princip sociálního smíru a solidarity

• Environmentální výchova

- Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Práce v realizačním týmu

5.4.1.6. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže pracovat s časem
- vyhledává, třídí a zpracovává informace
- uvádí věci do patřičných souvislostí
- propojuje získané poznatky do širších celků z různých vzdělávacích oblastí
- na základě získaných poznatků vidí svět a věci kolem komplexněji
- kriticky posuzuje výsledky své práce a vyvozuje z nich důležité závěry pro využití v budoucnosti
- umí posoudit vlastní pokrok nebo neúspěch
- umí určit překážky a problémy, které mu brání v učení
- plánuje, jakým způsobem může své učení zdokonalit
- kriticky hodnotí a diskutuje o výsledcích svého učení

• Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí existenci problému
- má pevný názor na to, co je správné a nesprávné, dobré nebo špatné

- promyslí a naplánuje způsob řešení
- využívá vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- nenechá se odradit případným nezdarem
- důsledně dbá na sebekázeň, uvědomuje si její důležitost
- k řešení problémů se rozhoduje pečlivě, po zvážení mnoha alternativ

• **Kompetence komunikativní**

- umí naslouchat a pozorovat
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- užívá komunikačních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi
- umí využívat prostředků technické komunikace

• **Kompetence občanské**

- má schopnost empatie
- stojí za svým názorem
- zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- dodržuje zásady slušného chování ve škole, v rodině i na veřejnosti
- neprojevuje známky rasismu, ani známky xenofobie
- dokáže vhodně reagovat na krizové situace
- neohrožuje a chrání životy druhých lidí, váží si života
- snaží se žít aktivním způsobem života s vhodnou životosprávou a bez návykových látek
- dokáže se orientovat v rozmanitosti kulturních projevů, které zná a respektuje
- zná zajímavá kulturní místa v obci a celém regionu
- chrání památky a umělecká díla
- zná pojem vlast a vlastenectví, významné osobnosti národa a obce, státní symboly
- umí zhodnotit kulturní akce a vybrat si z nich
- respektuje kulturní zvláštnosti a odlišné názory v rámci vlasti i Evropy

• **Kompetence sociální a personální**

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na společné atmosféře v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

• **Kompetence pracovní**

- rozvrhne si práci a stanoví si pracovní postup

- dodržuje vymezená pravidla a pracovní hygienu
- dokáže v práci pomoci a poradit druhým
- pokouší se využít znalosti a zkušenosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj a pro přípravu na budoucí profesi a vzdělávání

Kompetence digitální

- Žáci ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti (využití aplikací např. PlanetNet)
- Žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinují různé formáty (prezentace, referáty)
- Žáci předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních (nebezpečí na soc. sítích, způsoby komunikace)

5.4.1.7. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací předměty Dějepis a Občanská výchova. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho

svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1. DĚJEPIS

5.5.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah předmětu je orientován na poznávání základních poznatků o konání člověka v minulosti. Důležité je poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století.

Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale prostřednictvím minulosti se lépe pochopí přítomnost. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování kapitol dějin regionu i dějin místních.

Ve výuce směřujeme k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí.

• Předmět je rozčleněn na tématické okruhy:

- pravěk

- starověk - staroorientální státy, první starověká civilizace v Evropě, antické státy
- středověk
- počátky novověku
- novověk
- novověk, moderní dějiny

• Dějepis je vyučován s týdenní časovou dotací:

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

5.5.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Výchova demokratického občana**

- Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

• **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• **Multikulturní výchova**

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

• **Environmentální výchova**

- Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti;

5.5.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- osvojit si poznatky a dovednosti
- vytvářet způsobilosti přesahující do mimoškolního prostředí
- kombinovat znalosti, dovednosti a postoje odpovídající určitému kontextu a tím vytvářet cíl výuky dějepisu

• **Kompetence k učení**

- rozlišuje při zpracovávání podstatné od méně podstatného nebo nepodstatného
- třídí historické informace, diskutuje o vzniklých problémech, navrhuje řešení
- dovede užívat termíny, symboly a znaky

• **Kompetence k řešení problémů**

- vyhledá problémové situace a snaží se najít nejlepší řešení, své názory zdůvodňuje
- přemýšlí o souvislostech historických událostí a současnosti
- maximálně využívá dostupných učebních pomůcek – map, obrazů, zvukových nahrávek, filmů. Opírá se o své získané vědomosti.

• **Kompetence občanské**

- respektuje naše tradice i kulturní a historické dědictví
- respektuje odlišnosti lidí, skupin i různých společností
- pozitivně přistupuje k uměleckým dílům
- uvědomuje si svá práva a povinnosti

• **Kompetence komunikativní**

- dovede o dané věci hovořit hlasitě a plynule
- zapojuje se do diskuze
- umí naslouchat ostatním
- formuluje své myšlenky a názory
- rozumí různých typům textů a záznamů, obrazovým materiálům a reaguje na ně
- s pomocí učitele dokáže vyjádřit výsledky svého pozorování

• **Kompetence personální a sociální**

- spolupracuje ve skupině, dodržuje pravidla skupinové práce – domluva, respektování názoru ostatních, obhájí své názory
- zodpovídá za skupinovou práci
- s pomocí učitele hodnotí názory a znalosti (dovednosti) druhých

Kompetence digitální

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty (např. seminární práce, referáty)
- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti – např. Google pro vzdělávání pro plnění úkolů
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu – např. webové stránky města, zdroje dat, YouTube – výuková videa

5.5.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.5.2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství RVP ZV. Vyučovací předmět je zařazen jako povinný.

Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti.

- Občanská výchova je vyučována s týdenní časovou dotací:

6. ročník – 1 hodina

7. ročník – 1 hodina

9. ročník – 1 hodina

5.5.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání
- **Sociální rozvoj** – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace

• Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá; Jsme Evropané

• Multikulturní výchova

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

- **Environmentální výchova**

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

- **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Fungování a vliv médií ve společnosti; Práce v realizačním týmu

5.5.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**

- Vedeme žáky ke slušnému slovnímu projevu svých názorů
- Vedeme žáky k diskusi s konstruktivním řešením

- **Kompetence sociální a personální**

- Vedeme žáky k práci i pro ostatní a začlenění do společnosti
- Zařazujeme individuální práci i kolektivní spolupráci

- **Kompetence občanské**

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za svůj rodinný i občanský život
- Vysvětlujeme žákům fungování naší společnosti, státního zřízení a ekonomiky

- **Kompetence k řešení problémů**

- Učíme žáky řešit různé ekonomické situace v rámci rodiny a užšího lidského společenství

- **Kompetence komunikativní**

- Vedeme žáky ke společné i individuální práci spojené s domluvou
- Vedeme žáky ke slušné komunikaci

- **Kompetence pracovní**

- Směřujeme žáky k zodpovědnému rozhodnutí o svém budoucím pracovním zařazení
- Vedeme žáky k objektivnímu sebepoznávání a k formování pozitivního rozvoje osobnosti

Kompetence digitální

- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti – např. Google pro vzdělávání pro plnění úkolů
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu – např. webové stránky města, zdroje dat, YouTube – výuková videa
- Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty – např. prezentace, referáty, projekty

- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních – např. sociální sítě, kyberšikana, diskriminace, porušování lidských práv
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky – např. vytváření a využití prezentací – autorská práva, etika

5.5.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav **i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.** Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

• **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1. FYZIKA

5.6.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět navazuje zejména na výuku matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na prvním stupni. Fyzika se vyučuje od šestého do devátého ročníku druhého stupně.

Obsahově se člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznání a chápání okolního světa. Dává žákům potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. V jednotlivých ročnících také probíhají laboratorní práce.

• Časová týdenní dotace předmětu:

6. ročník – 3 hodiny

7. ročník – 1 hodiny

8. ročník – 2 hodina

9. ročník – 2 hodiny

5.6.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice; Mezilidské vztahy; Komunikace
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

• **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět

• **Environmentální výchova**

- Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• **Mediální výchova**

- Práce v realizačním týmu

5.6.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- osvojí si dovednost soustavně a objektivně posuzovat, měřit a experimentovat, ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných fyzikálních jevů, učí se analyzovat výsledky a vyvozovat z nich přiměřené věku vlastní závěry
- věnuje se zkoumání příčin přírodních procesů a vztahů mezi nimi
- využívá poznatky pro svůj praktický život
- poznáním zákonitostí fyzikálních jevů se je učí předvídat a ovlivňovat, to vše s ohledem na bezpečnost a ochranu vlastního zdraví
- uvědomuje si závislost člověka na přírodních a fyzikálních jevech, poznává postupně jejich vliv na prostředí a člověka
- postupně si osvojuje schopnost správně pracovat s fyzikálními pomůckami při dodržení všech pravidel bezpečnosti vlastní i bezpečnosti obecné
- dokáže měřit a zjišťovat základní fyzikální veličiny
- naučí se popsat a vysvětlit, případně odhadnout vztahy mezi fyzikálními veličinami
- délka, objem, teplota – umí využít prakticky
- hustota - chápe a umí prakticky interpretovat vztah mezi fyzik. veličinami
- hmotnost, objem – využívá znalosti při řešení praktických problémů
- pozná praktičnost znalostí učiva o síle a jejich účincích, především při manipulaci s předměty a při sledování jejich pohybu
- poznáním zákonitostí působení síly a souvislostí z toho vyplývajících se je učí předpovídat
- naučí se popsat a vysvětlit, případně odhadnout vztahy dané účinky síly (např. působení síly a skládání sil při pohybu páky nebo kladky)
- teoreticky i prakticky si osvojí téma pohyb těles a uvědomí si význam znalostí pro vlastní život

• **Kompetence k učení**

- žák se seznámí s novou vzdělávací oblastí, seznámí se s charakteristikou fyzikálního učiva a s jeho smyslem pro rozvoj vlastní vzdělanosti a pro praktické využití v komplexu přírodovědného vzdělání
- naučí se chápat základní fyzikální jevy, třídít si základní informace a na bázi pokusů si ověřuje jejich fungování v praxi
- učí se pracovat s obecně užívanými termíny a ovládat základní fyzikální veličiny
- rozvíjí své pozorovací schopnosti a osvojuje si pravidla experimentování při zachování pravidel bezpečnosti vlastní i ostatních lidí a jejich majetku
- vytváří si pozitivní vztah k přírodovědnému vzdělání a díky tomu si zdokonaluje představu o svém budoucím osobním i výukovém směřování

• **Kompetence k řešení problémů**

- žák si zdokonalí schopnost a návyk řešení problémových úloh, učí se vyhledávat potřebné informace, porovnávat varianty řešení

- učí se prakticky ověřovat správnost svých řešení a zjištěné postupy aplikuje při řešení odborných problémových situací
- zdokonaluje se v kritickém myšlení, uvědomuje si zodpovědnost za výsledky svých zjištění i praktických pokusů

• **Kompetence komunikativní**

- žák se učí vyjadřovat své myšlenky a tvořit logické závěry ze svého pozorování
- učí se rozumět novému typu odborného textu na úrovni žáka daného věku

• **Kompetence sociální a personální**

- žák se učí kooperovat v pracovní skupině nebo ve dvojici
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými lidmi při řešení úkolu, respektuje jejich zkušenosti a názory

• **Kompetence občanské**

- žák se učí chápat základní souvislosti přírodních a fyzikálních dějů a učí se je vnímat jako komplex ovlivňující v konečném důsledku kvalitu života člověka a přírody

• **Kompetence pracovní**

- žák si osvojuje bezpečné a kompetentní zacházení s materiály, látkami a pracovními nástroji užívanými ve výuce fyziky
- vytváří si pracovní návyky a směřuje tak své potenciální profesní zaměření v budoucnosti

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti (např. Google pro vzdělávání).
- žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu (např. sběr a práce s daty prostřednictvím vzdálených laboratoří a internetových databází).
- Vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků (např. prezentační programy a aplikace)
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce (např. grafy pomocí Paska a tabulkových procesorů, interaktivní webové simulace).
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky (např. online kooperace na projektech – např. laboratorní práce).
- využívá digitální technologie při pozorování fyzikálních jevů, zapisuje si výsledky, které třídí a interpretuje
- využívá digitálních experimentů a vizuální simulace při popisu fyzikálních jevů
- digitálně komunikuje se svou skupinou, kde se dělí o výsledky fyzikálních experimentů a dalších výukových materiálů

5.6.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.6.2. CHEMIE

5.6.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah předmětu je orientován na poznávání přírodních procesů a jevů, vlastnosti látek a rozvoj schopnosti užívat získané zkušenosti v běžném životě, umožňuje žákům poznat důležitost, význam a možnosti chemických poznatků v současnosti i budoucnosti.

Seznamuje žáky s možným nebezpečím při zneužití poznatků nebo při nedodržování pravidel bezpečnosti práce s chemikáliemi. Dojde také k seznámení se škodlivými účinky drog a následky drogové závislosti.

• Předmět je rozčleněn na tématické okruhy:

- pozorování a pokus, bezpečnost práce
- směsi
- částicové složení látek a chemické prvky
- chemické reakce
- anorganické sloučeniny
- organické sloučeniny
- chemie a společnost, význam chemie pro život

• Časová týdenní dotace předmětu:

- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Laboratorní práce v 8. ročníku 4 hodiny a v 9. ročníku 4 hodiny – průběžně během celého školního roku.

5.6.2.2. Zařazení průřezových témat

• **Environmentální výchova**

- Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• **Mediální výchova**

- Práce v realizačním týmu

5.6.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- rozvíjet odpovědné pracovní návyky s dodržováním zásad bezpečnosti práce a poskytnout první pomoc při úrazu
- využívat získaných poznatků k rozvíjení odpovědných občanských postojů, formovat vztah k životnímu prostředí a jeho ochraně
- používat chemické názvosloví, rozvíjet dovednost vyjadřovat se s použitím chemické terminologie
- předkládat žákům dostatek informačních zdrojů
- rozvíjet dovednost objektivně a spolehlivě experimentovat, pozorovat, vytvářet si vlastní hypotézy a vyvozovat závěry

• Kompetence k učení

- pozná vybrané chemické látky, samostatně pozoruje a provádí jednoduché pokusy
- správně formuluje otázky o průběhu chemických dějů, hledá na ně adekvátní odpovědi, závěry chápe v širších souvislostech
- vyhledává a třídí informace o chemických látkách a dějích, na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení i praktickém životě
- operuje s obecně používanými chemickými pojmy, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- porozumí souvislostem mezi životním prostředím a činnostmi lidí
- utváří si dovednosti ochraňovat své zdraví a zdraví ostatních
- používá periodickou soustavu prvků
- samostatně vypracuje laboratorní protokol
- vyhledává informace z různých zdrojů

• Kompetence k řešení problémů

- objeví a formuluje problém, hledá různé varianty řešení
- zobecňuje a aplikuje poznatky, a ověřuje je v praxi
- na základě smyslového poznání řeší teoretický problém
- při řešení problému hledá různé zdroje informací a navazuje spolupráci
- ovládá základní pravidla chemického názvosloví a vyčíslování chemických rovnic a výpočtů, používá je
- odhalí příčiny chemických dějů
- rozliší děje pro člověka příznivé a nepříznivé

• Kompetence občanské

- chápe přírodu jako ucelený systém, má kladný vztah k přírodě a její ochraně
- vyloučí činnosti, které znečišťují nebo jinak poškozují životní prostředí
- při práci s chemikáliemi se chová šetrně, šetří vodou chemikáliemi a elektrickým proudem

- má zodpovědnost za zachování životního prostředí, vylučuje činnosti ,které znečišťují nebo poškozují životní prostředí a
- dává přednost výrobním procesům a výrobkům, které jsou šetrnější k životnímu prostředí a recyklaci
- uvědomuje si možnosti chemie i jejich zneužití

• **Kompetence komunikativní**

- dovede o dané věci hovořit hlasitě a plynule
- zapojuje se do diskuze
- umí naslouchat ostatním
- formuluje základní chemické definice , chemické zákony
- zná a umí používat chemické pojmy, chemické nádoby
- ovládá základy chemického názvosloví
- dokáže vyjádřit výsledky svého pozorování nebo pokusu a prezentovat je

• **Kompetence personální a sociální**

- spolupracuje se dodržuje pravidla skupinové práce – domluva, respektování názoru ostatních, obhájí své názory
- spolupracuje se spolužáky , má zodpovědnost za celou skupinu

• **Kompetence pracovní**

- pracuje přesně podle daného návodu, postupu a pokynů učitele
- s pomocí učitele si zorganizuje práci
- započatou práci dokončí
- dodržuje zásady bezpečnosti práce
- umí podat první pomoc při úraze s chemikáliemi
- s dopomocí učitele vyhodnotí a zpracuje získané výsledky práce

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby. Využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. K prostorovému modelování molekul sloučenin využívá např. program 3D malování, k modelování chemických vzorců využívá např. program ChemSketch a k realizaci dlouhodobějších úkolů a projektů pracuje s platformou Google pro vzdělávání.

5.6.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.6.3. PŘÍRODOPIS

5.6.3.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět přírodopis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Přírodopis RVP ZV. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce a krátkodobé projekty.

- Týdenní časová dotace předmětu:

6. ročník – 2 hodiny

7. ročník – 2 hodiny

8. ročník – 2 hodiny

9. ročník – 1 hodina

Součástí předmětu jsou laboratorní práce ve všech ročnících.

5.6.3.2. Zařazení průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání
- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice; Poznávání lidí; Komunikace

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět

- **Multikulturní výchova**

- Lidské vztahy; Etnický původ

- **Environmentální výchova**

- Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

- **Mediální výchova**

- Práce v realizačním týmu

5.6.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny,
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům,
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny,

- seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Výuka učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě,
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností v závislosti člověka na přírodních zdrojích.

• **Kompetence k učení**

- vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat získané informace
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie
- učíme žáky myslet v souvislostech, zpětně domýšlet možné důsledky jednání a chování ve vztahu k přírodě a životu

• **Kompetence sociální a personální**

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- posilujeme u žáků sebedůvěru a pocit zodpovědnosti

• **Kompetence občanské**

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky chápat práva a povinnosti související s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví člověka

• **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k řešení problémových (nestandardních) situací, k aktivnímu přístupu při jejich řešení, k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi a k vyjádření vlastního postoje
- učíme žáky, jak předcházet některým ekologickým problémům na místních i globálních příkladech

• **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k formulování vlastních myšlenek v písemné a mluvené formě
- dáváme prostor k prezentaci žákovských prací a vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi

• **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pobytu v přírodě i při praktických činnostech
- podporujeme iniciativu a aktivitu v péči o živé přírodniny
- ukazujeme možnosti i problémy spojené s různými pracovními činnostmi v přírodě (např. zemědělství, lesnictví, ochrana přírody, rekreace)

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti (např. plnění jednoduchých úkolů v Google pro vzdělávání např. projekty).
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty a využívá experimenty se sadou Pasco a zpracování naměřených dat, tabulkové procesory - tvorba grafů, prezentační programy a aplikace - referáty, ročníkové práce (např. MS PowerPoint, Google prezentace)
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce (např. grafy Pasco - lidské tělo)

5.6.3.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.6.4. ZEMĚPIS

5.6.4.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět zeměpis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Zeměpis RVP ZV. Vyučovací předmět je zařazen jako samostatný povinný s časovou dotací 2 hodiny týdně od 6. do 9. ročníku.

Zeměpis má přírodovědný i společenskovedný charakter. Žák v něm poznává souvislosti přírodních podmínek a života lidí, poznává lidskou společnost, blízké okolí, region, Českou republiku i svět.

Cílem vzdělání je porovnávat rozdílnost životních podmínek různých oblastí světa a chápat způsob života lidí v těchto rozdílných podmínkách. Žáci poznávají rozdílné kultury, způsob života lidí v různých částech světa v závislosti na přírodních podmínkách, náboženství a kulturní vyspělosti. Učí se porovnávat rozdílnou hospodářskou vyspělost ve světě. Z praktických činností se naučí pracovat s mapami, tabulkami apod.

• Týdenní časová dotace předmětu:

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

5.6.4.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání

• Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• Multikulturní výchova

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

• Environmentální výchova

- Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Práce v realizačním týmu

5.6.4.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- Učíme žáky zjišťovat, vyhledávat nové informace v mapách, v literatuře na internetu, a s takto získanými informacemi se snažíme pracovat, systematicky je třídit, dávat do souvislostí
- Snažíme se výsledky svého učení propojit s dalšími vědními obory (Přírodopis, občanská výchova, matematika, dějepis, aj.)

• Kompetence sociální a personální

- Směřujeme žáka k aktivní práci ve skupině, spolupráci při řešení zadaných úkolů, respektování různých hledisek a názorů ostatních

• Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s tradicemi naší země a vedeme je k respektování kulturního dědictví různých národů a jiných etnických kultur
- Vedeme žáky k uvědomělé ochraně životního prostředí a přírodních zdrojů jako základní podmínky života společnosti

• Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k využívání empirických metod poznávání (např. pozorování, měření) a jejich aplikaci v praktickém životě
- Vyhledané informace společně třídíme a rozpoznáváme jejich důležitost

• **Kompetence komunikativní**

- Vedeme žáka k vyslovování svého názoru a jeho obhajobě
- Vedeme žáky k používání správné terminologie na přiměřené úrovni, k samostatnému a srozumitelnému vyjadřování

• **Kompetence pracovní**

- Vedeme žáky k dodržování pravidel, k využívání získaných vědomostí a zkušeností ke svému dalšímu rozvoji
- Směřujeme žákovo úsilí k šetrnému zacházení s pracovními pomůckami a materiály (mapy, atlasy, učebnice)

Kompetence digitální

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby. Využívá je při učení i při zapojení do života školy a společnosti – např. Google pro vzdělávání – ovládání digitálního zařízení, plnění úkolů
- Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty – např. prezentace, referáty, ročníkové práce
- Vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků – např. prezentační programy a aplikace – referáty, ročníkové práce (MS Power Point)
- Využívá aplikace a GPS systémy souřadnic

5.6.4.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.7. ČLOVĚK A KULTURA

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání

hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

• **Cílové zaměření vzdělávací oblasti**

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět hudební výchova je na naší škole zařazen do všech ročníků jako povinný předmět. Obsahem předmětu je naplňování výstupů stanovených RVP pro základní vzdělávání a výstupů průřezových témat. Hudba jako taková představuje jeden z prostředků komunikace, všechny hudební činnosti se v ní vzájemně propojují a rozvíjejí celkovou osobnost žáka.

• Hudební výchova je rozčleněna do čtyř oblastí:

- 1. Vokální činnosti-** práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu
- 2. Instrumentální činnosti-** hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- 3. Hudebně pohybové činnosti-** ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- 4. Poslechové činnosti-** aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a dalších různých podob hudby

• **Cílem hudební výchovy na naší škole je:**

- probudit v dětech zájem a hudbu a o dění, které se hudby více či méně dotýká
- motivovat děti k tomu, aby rády zpívaly
- vést děti k tomu, aby se nestyděly za svůj byt' nedokonalý zpěv a nekritizovaly necitlivě zpěv ostatních
- rozvíjet pohybové dovednosti žáků
- naučit děti orientovat se v dějinách hudby
- naučit děti orientovat se v oblasti soudobé hudby
- učit děti toleranci ke vkusu jiného člověka, učit umění argumentovat – to se mi líbí/nelíbí protože...
- učinit z dětí pozorné a vnímavé diváky divadelních a hudebních produkcí

Žáci a vyučující mohou využívat audiovizuální techniku, různé hudební nástroje, včetně sady Orffových nástrojů, zpěvníky, odbornou literaturu a jiné pomůcky.

Dalšími organizačními formami jsou návštěvy koncertů, divadel a mimoškolní aktivita v podobě pěveckého kroužku.

• Specifika předmětu pro 1. stupeň

Nejdůležitějším cílem na 1. stupni je:

- pomocí hudebních her a rytmických cvičení získat u žáků první představu o rytmu, žáci by se měli naučit reagovat pohybem na znějící hudbu, pomocí rytmicko-deklamačních cvičení chceme u žáků rozvíjet smysl pro rytmus
- naučit žáky správně používat hlas
- rozvíjet hlasovou hygienu pomocí dechových cvičení
- seznámit žáky s jednoduchými hudebními nástroji
- rozvoj zpěvu na základě vlastních dispozic jednotlivých žáků
- seznámit žáky s hudebně výrazovými prostředky
- seznámit žáky s jednoduchou grafickou podobou hudby
- rozvíjet u žáků harmonicko melodicke citění, fantazii, představivost

Snažíme se obohatit repertoár žáků o písně nejrůznějších žánrů, přičemž u nich navazujeme na zkušenosti z MŠ. Pěstujeme u dětí pozitivní vztah k hudbě.

• Specifika pro 2. stupeň - na druhém stupni navazujeme na učivo z 1. stupně.

Cílem hudební výchovy na 2. stupni je:

- rozvoj práce s hlasem – snažíme se u dětí rozšiřovat hlasový rozsah, učíme základům hlasové hygieny a péče o hlas, pomáháme dětem zvládnout bez následků na hlase období puberty, kdy dochází k mutaci hlasu
- práce s rytmem, rozvoj rytmického citění, práce s Orffovým instrumentárem
- naučit děti pohybem reagovat na znějící hudbu, dále také základní taneční kroky
- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti
- orientace v notovém záznamu melodie – především se snažíme, aby se žáci orientovali v notách a dynamických značkách
- orientace v hudebních stylech a žánrech minulosti a současnosti – snažíme se o to, aby žáci dokázali poznat nejrůznější hudební období, skladatele a jejich skladby
- seznámení s hudební kulturou nejrůznějších národů
- získání základního vhledu do hudební kultury, vnímání hudby, schopnost hovořit při poslechu hudby o svých pocitech
- základní vhlad žáků do vztahu hudby k ostatním druhům umění

Výuka probíhá v kmenových třídách s časovou dotací v 1. - 9. ročníku po 1 hodině týdně.

5.7.1.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Mezilidské vztahy; Komunikace

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

• Multikulturní výchova

- Kulturní diference; Multikulturalita

• Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení

5.7.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni vytvořit si názor na to, co je vkusné, nevkusné, aby dokázali odlišit kýč od kvalitní hudby
- vedeme k vyhledávání vazeb mezi jednotlivými žánry na základě podobností a odlišností
- podporujeme využívání získaných vědomostí, dovedností a zkušeností
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i při vlastní tvorbě

• Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků zájem o hudbu, podporujeme je ve vyhledávání informací o hudbě
- seznamujeme žáky s užívanými termíny, znaky, symboly
- propojujeme získané poznatky a poznatky různých vzdělávacích oblastí
- vytváříme komplexnější pohled na nejrůznější společenské a kulturní jevy
- učíme srovnávat, kriticky posuzovat vlastní výsledky
- ukazujeme cestu pro využití vlastních výsledků v budoucnosti
- učíme umění posoudit vlastní pokrok, úspěch, neúspěch
- vedeme k vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
- rozvíjíme tvořivost žáků osvojováním různých hudebních technik
- zprostředkováváme pohled na umění jako na způsob poznávání světa

• Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k umění poslouchat a naslouchat, udržovat pozorné ticho, nezasahovat do projevu druhého
- vedeme k tomu, aby přistupovali k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

- vedeme žáky k tomu, aby dokázali reprodukovat vlastními slovy své pocity, učíme vhodným způsobem argumentovat a prezentovat jejich názory
- dbáme na pečlivou výslovnost při zpěvu
- rozvíjíme hlasovou kulturu, učíme práci s dechem

• **Kompetence občanské**

- učíme žáky kultuře projevu, neskákat druhým lidem do řeči, zdokonalujeme umění naslouchat
- budujeme v žácích pozitivní vztah k uměleckým dílům, k tradicím a kulturně-historickému dědictví
- seznamujeme žáky s pojmem vlastenectví, vlast, učíme o významných osobnostech národa
- učíme respektovat kulturní hudební odlišnosti v rámci vlasti i celé Evropy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali zhodnotit kulturní akci, uměli si vybrat z nabídky kulturních akcí
- podporujeme individuální zájem žáků o kulturní dění

• **Kompetence sociální a personální**

- učíme spolupracovat ve skupině
- vytváříme u žáka pozitivní představu o sobě samém – žák si je vědom vlastních předností a nedostatků
- podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- předkládáme dostatečné množství podnětů pro vytváření potřeby pohybovat se v oblasti umění
- poskytujeme prostor pro osobité hudební projevy žáků
- vedeme k vzájemnému naslouchání

• **Kompetence pracovní**

- osvojujeme hudební techniky a hru na nejrůznější hudební nástroje
- učíme využít znalosti získané na ZŠ pro svůj vlastní rozvoj
- osvojujeme manipulaci s různými typy hudebních nástrojů, šetrné zacházení s nimi

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; vedeme žáky samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.7.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova učí děti hlavně přemýšlet a tvořivě vytvářet nové hodnoty. Požaduje po žákovi málo faktografických údajů, ale požaduje vyjádření jeho vlastního názoru, učí žáka budovat logické celky. Vede žáka k citlivému vnímání životního prostředí.

Tato oblast umožňuje jiné než pouze racionální poznávání světa a je nezastupitelnou součástí lidské existence. Dochází zde k uměleckému osvojování světa s estetickým účinkem. Rozvíjí se tvořivost, specifické cítění, vnímavost jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Hledají se vazby mezi druhy umění, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tvaru, linie, barvy, gesta, mimiky a pod.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. S přechodem na 2.stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračující rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

• Předmět je členěn na tematické okruhy:

• Barva	• Trojrozměrná práce
• Linie, plochy, tvary	• Obrazy, sochy, fotografie
• Malba, kresba, modelování	• Výtvarné vyjádření skutečnosti
• Malba různými nástroji	• Výtvarný rytmus
• Ilustrace	• Výtvarné proměny

Výtvarná výchova je na 1. stupni vyučována 1 hodinu v 1. – 3. ročníku a 2 hodiny ve 4. a 5. ročníku.

5.7.2.2. Zařazení průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Mezilidské vztahy; Komunikace

Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu

5.7.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- zapojit a využívat vlastní zkušenost a invenci při práci s materiálem
- hodnotit proces a výsledek své práce, analyzovat ho a prezentovat

• Kompetence k řešení problémů

- uplatnění tvořivých přístupů a to bez ohledu na prvotní představou učitele o technickém řešení problému
- laborování, experimentaci, hru s materiály, nástroji, postupy hledat osobitá, originální, nová řešení

• Kompetence komunikativní

- ptát se, naslouchat, pracovat ve vstřícné a tvořivé atmosféře, podporující osobitá řešení
- učit se reflektovat svou činnost i činnost ostatních utvářet si vlastní pohled a názor na svět řemesel a techniky, na jeho rozličné projevy

• Kompetence sociální a personální

- pracovat v přirozeném prostředí, pocitem bezpečí a bez strachu z neúspěchu
- prostřednictvím relaxace obnovovat tvořivé síly, upevňovat pozitivní vztah ke světu, k ostatním lidem i k sobě samotnému dosažení úspěchu při procesu tvorby

• Kompetence občanské

- projevovat postoje, názory na různorodá řešení ztvárňovat a prezentovat své i vize a představy různorodými postupy

• Kompetence pracovní

- kooperovat s ostatními žáky, pracovat ve skupině, spolupodílet se na řešení složitých problémů, navrhnout nová řešení, koncipovat postupy
- vést diskusi, vyjádřit názor, plánovat samostatně svou práci
- zacházet správně bezpečně s nástroji a nářadím, poznat různorodé materiály a způsob jejich použití

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; vedeme žáky samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

5.7.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.7.3. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.3.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výtvarná výchova RVP ZV.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Žáci směřují k tomu, aby se učili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu a její historický vývoj, citlivě vnímali svět kolem sebe, objevovali v něm estetické hodnoty a chránili je. Výtvarná výchova pomáhá utvářet a rozvíjet kreativní stránku osobnosti žáků tím, že pomocí praktických výtvarných činností, dovedností technik a námětů rozvíjí u nich potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz.

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova. Výtvarná výchova je zařazena jako povinná ve všech ročnících 1 hodinu týdně.

5.7.3.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita

- **Sociální rozvoj** – Mezilidské vztahy; Komunikace
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
- **Environmentální výchova**
 - Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí
- **Mediální výchova**
 - Práce v realizačním týmu

5.7.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
 - získá praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření
 - seznamuje se prakticky i teoreticky s různými výtvarnými technikami a prostředky
 - rozvíjí a prohlubuje svůj vztah k výtvarnému umění a výtvarné kultuře
 - uvědomuje si význam krásy a estetických hodnot kolem sebe pro plnohodnotný život člověka
 - učí se využívat získaných poznatků a dovedností ve svém každodenním životě
- **Kompetence k řešení problémů**
 - za pomoci učitele poznává a ověřuje si rozdíly mezi jednotlivými individuálními zobrazeními stejného námětu a zhodnotí jejich klady a zápory
 - pochválí dobré zpracování a doporučí nápravu nedokonalostí
- **Kompetence občanské**
 - prohlubuje vztah k vlasti, rodnému kraji (poznatky o významných českých výtvarných umělcích, památkách, lidovém umění, lidových tradicích)
- **Kompetence komunikativní**
 - dokáže na základě svých výtvarných zkušeností formulovat své názory, obhajovat svá stanoviska a posuzovat názory ostatních, formulovat své pocity a individuální dojmy z výtvarného díla
 - učí se analyzovat výtvarná vyjádření po stránce výrazové i po stránce technického provedení
 - je podporován ve vyjádření svého estetického prožitku z výtvarného díla i jinými uměleckými formami (tanec, zpěv apod.)
- **Kompetence personální a sociální**

- využívá svých osobních zkušeností získaných v mimoškolních a zájmových aktivitách
- spolupracuje ve skupině, dodržuje pravidla skupinové práce – domluva, respektování názoru ostatních, obhajuje své názory
- zodpovídá za skupinovou práci

• **Kompetence pracovní**

- využívá znalostí, zkušeností a dovedností získaných výtvarnou činností
- dodržuje pracovní a hygienické návyky
- soustředí se na danou práci

Kompetence digitální

- Ovládáme běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodujeme, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Získáváme, vyhledáváme, kriticky posuzujeme, spravujeme a sdílíme data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vytváříme a upravujeme digitální obsah, kombinujeme různé formáty, vyjadřujeme se za pomoci digitálních prostředků
- Chápeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání
- Předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky

5.7.3.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích předmětech Rodinná výchova a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Rodinná výchova vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Rodinná výchova obsahuje

výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1. RODINNÁ VÝCHOVA

5.8.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zdraví je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je ovlivňováno mnoha aspekty - stylem života, prevencí, kvalitou mezilidských vztahů, kvalitou životního stylu a podobně. Je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro pracovní výkonnost. Proto se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví stává jednou z priorit základního vzdělávání. Žáci musí pochopit hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či poškozením zdraví. Důraz je třeba klást především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Vytváří se základ pro aktivní přístup žáků k rozvoji a ochraně zdraví. V 6. a 7. ročníku je vyučován předmět s dotací 1 hodina týdně.

• Tematické okruhy:

- rodina
- vztahy mezi lidmi a formy soužití
- změny v životě člověka
- zdravý způsob života a péče o zdraví
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- hodnota a podpora zdraví
- osobnostní a sociální rozvoj
- vztahy ve dvojici a v prostředí komunity
- dětství, puberta a dospívání (sexuální, tělesné, duševní)
- výživa a zdraví, tělesná a duševní hygiena
- režim dne
- ochrana před nemocemi
- stres a zdraví, civilizační choroby, zneužívání, bezpečné chování
- prevence zdraví
- sebepoznání, psychohygiena, mezilidské vztahy
- morální rozvoj

5.8.1.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Psychohygiena; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace, Kooperace a kompetice

• Multikulturní výchova

- Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity

• Environmentální výchova

- Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

• Mediální výchova

- Práce v realizačním týmu

5.8.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v rodině, třídě, škole...
- vysvětlí role členů komunity, uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu
- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska zodpovědnosti za zdraví
- aktivně podporuje své zdraví
- dává do souvislosti způsob stravování a rozvoj civilizačních chorob
- svěří se se zdravotním problémem a vyhledá pomoc
- projevuje odpovědný vztah k vlastnímu dospívání
- chová se kolektivně k opačnému pohlaví
- přijímá zodpovědnost za bezpečné sexuální chování
- uvědomuje si rizika spojená s užíváním drog a návykových látek
- vyhodnotí na základě svých zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech
- poskytne případně adekvátní první pomoc
- se dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu
- využívá médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopí zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- poznává člověka jako biologického jedince v jednotlivých etapách života
- získává orientaci v názorech na to, co je zdravé a zdraví prospívá, i na to, co zdraví poškozuje a ohrožuje

- využívá preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
 - propojuje zdraví a zdravé mezilidské vztahy
 - chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti
 - aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví
- **Kompetence k učení**
- vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení
 - vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
 - plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- **Kompetence sociální a personální**
- spolupracuje ve skupině a vytváří příjemnou atmosféru v týmu
 - nacvičuje sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí psychicky náročných situací
 - a vyhledání pomoci při problémech
 - vedeme žáky k ohleduplnému chování a k dodržování pravidel slušného chování
 - vedeme žáky k sebepoznání a stanovování osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
 - učíme žáky uplatňovat bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- **Kompetence občanské**
- respektuje názory ostatních a vytváří vztahy a pravidla pro soužití v týmu
 - motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
 - vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- **Kompetence k řešení problémů**
- společně se žáky vnímáme nejrůznější problémové situace (mimořádné, krizové) a plánujeme způsoby řešení problémů
 - vyhledáváme informace vhodné k řešení problémů a podněcujeme žáky ke správné argumentaci
 - učíme žáky otevřeně klást otázky
- **Kompetence komunikativní**
- umožňujeme žákům osvojovat si kultivovaný ústní projev a účinně se zapojovat do diskuze
 - učíme žáky komunikaci na odpovídající úrovni
- **Kompetence pracovní**
- využívá znalosti v běžné praxi
 - nacvičuje ovládnutí základních postupů první pomoci
 - dodržuje obecná pravidla bezpečnosti
 - vytváříme pro žáky příležitost k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální

- Ovládáme běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodujeme, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- Získáváme, vyhledáváme, kriticky posuzujeme, spravujeme a sdílíme data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vytváříme a upravujeme digitální obsah, kombinujeme různé formáty, vyjadřujeme se za pomoci digitálních prostředků
- Chápeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání
- Předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky

5.8.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.8.2. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova je nejdůležitější formou pohybového učení, pohybové kultivace žáků a hlavním zdrojem poznatků pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo školu.

• Předmět je členěn na tematické okruhy:

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Atletika
- Gymnastika
- Rytmická a kondiční gymnastika
- Pohybové hry
- Sportovní hry
- Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení
- Úpoly

- V rámci možností školy:
 - Plavecký výcvik
 - Lyžařský výcvik
 - Bruslení
 - Turistika
 - Účast na sportovních akcích spolků a ostatních škol

Tělesná výchova je vyučována v každém ročníku v dotaci dvou hodin.

5.8.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

• Multikulturní výchova

- Kulturní diference; Lidské vztahy

• Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.8.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změří základní pohybové výkony a porovnají je
- s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

• Kompetence k řešení problémů

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesporným chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

• Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

• Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch

• **Kompetence občanské**

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní.
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

• **Kompetence pracovní**

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- využívá aplikace (trasa běhu, cvičební programy, tepová frekvence apod.)

5.8.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.8.3. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.3.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Směřuje k poznání vlastních pohybových schopností, možností a zájmů a také k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. V případě zájmu žáků se uskuteční v 7. ročníku lyžařský kurz, který může být s ohledem na počet žáků doplněn žáky ostatních ročníků 2. stupně. V běžných hodinách výuka probíhá odděleně pro dívky a hochy. Směřuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Smyslem je získání optimální zdatnosti a výkonnosti, které jsou důležité pro zdraví a ochranu života.

Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v každém ročníku. TV realizována ve školní tělocvičně, podle podmínek daných počasím také na školním hřišti a hřišti TJ Sokol Vilémov.

5.8.3.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygienu

- **Sociální rozvoj** – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti; Hodnoty, postoje, praktická etika
- **Multikulturní výchova**
 - Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity
- **Mediální výchova**
 - Práce v realizačním týmu

5.8.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- uvědomování si významu pohybu pro zdraví, potřebě pohybové aktivity v životě
- správnému držení těla, zdokonalování všech forem pohybových schopností – obratnost, síla, vytrvalost, rychlost, koordinace pohybu
- hygienickým zásadám při pohybových činnostech, prevenci a korekci jednostranného zatížení, zdraví, jako nejdůležitější životní hodnotě
- jednání a chování v duchu fair - play
- vyváženému stavu tělesné, duševní a sociální pohody, jako základu zdraví
- získávání orientace na to, co je prospěšné zdraví a na to, co zdraví ohrožuje
- osvojování prevence pro ovlivňování zdraví
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností

5.8.3.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

• CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

• Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Na 1. stupni vede žáka k vytváření různých předmětů jednoduchými postupy z tradičních i netradičních materiálů podle slovního návodu nebo předlohy, k používání vhodných nástrojů, náradí, pomůcek. Součástí výuky je plánování, organizování a hodnocení pracovních činností samostatně i v týmu.

Žák je veden k aktivní ochraně životního prostředí, k vytváření pozitivních ekologických postojů. Žák aplikuje již získané přírodovědné poznatky. Žák si nejenom prohloubí, ale i rozšíří poznatky z oblasti zdravé výživy, technologii přípravy pokrmů a způsobu jejich podávání.

Žák je veden k dodržování základních hygienických pravidel, bezpečné práce, k zvládnutí pracovních postupů, osvojená dovedností v zacházení s jednoduchými nástroji a drobným náradím. Orientace v různých oborech lidské činnosti, napomáhá utváření zálib, vhodného

využití volného času a hlavně v osvojení si poznatků důležitých při volbě povolání a společenského uplatnění.

• Předmět je členěn na tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů
- Bezpečnosti a organizace práce

• Pracovní činnosti jsou vyučovány s týdenní časovou dotací:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

5.9.1.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Osobnostní rozvoj** - Sebepoznání a sebepojetí; Kreativita

• **Enviromentální výchova**

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• **Mediální výchova**

- Práce v realizačním týmu

5.9.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence k učení**

- při práci s různými materiály nechává učitel prostor pro poznávání vlastností materiálů, vlastní postup práce a volbu vhodných pomůcek a nástrojů
- v pěstitelských činnostech žáci samostatně nebo ve skupině pozorují přírodu, provádějí jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování. Výsledky pokusů zpracovávají a dále využívají v ostatních předmětech, např. ve vlastivědě, přírodovědě, matematice. Zároveň slouží závěry pokusů k ověření vlastních odhadů
- žáci se učí samostatně nebo s pomocí učitele pracovat s návodem
- žáci vyhledávají v časopisech nebo v knihách návody na různé výrobky podle vlastního zájmu a na dané téma-lidové tradice, konstrukční činnosti, výrobky z textilu nebo přírodních materiálů

• **Kompetence k řešení problémů**

- žáci volí podle zadaného úkolu správné pomůcky
- učitel vede žáky k tomu, aby uměli správně vyjádřit a formulovat svůj problém, nebát se poradit s učitelem a se spolužáky
- žáci poznávají, že když se práce nepodaří je možné výrobek nějakým způsobem zlepšit
- učitel zadává úkoly v dostatečném časovém předstihu, aby měli žáci možnost si včas zajistit potřebný materiál a pomůcky

• **Kompetence komunikativní**

- učitel vede žáky k tomu, aby uměli vyjádřit své názory, zhodnotit práci svou i svých spolužáků, shrnout výsledky pozorování a pokusů. Při práci ve dvojicích nebo ve skupině vede žáky ke komunikaci mezi sebou. Učí žáky, jak si navzájem pomoci a poradit, navrhnout vhodnější postup nebo prostředky při práci

• **Kompetence sociální a personální**

- žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo v menších skupinách. V samostatné práci žáci uplatňují své schopnosti a manuální zručnost
- při práci ve dvojicích a ve skupinách vede učitel žáky k tomu, aby si uměli rovnoměrně a podle svých schopností rozdělit dílčí úkoly
- žáci se učí zodpovědně plnit práci vůči celému kolektivu, učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních ve skupině, upevňují svoje sebevědomí
- poznávají, že svým výrobkem mohou udělat radost sobě nebo i někomu jinému

• **Kompetence občanské**

- učitel vede žáky při práci v přírodě a s přírodninami k respektování životního prostředí a k šetrnému chování v přírodě. Vede žáky k otevřenosti, k upřímnosti, aby se nebáli zeptat, poradit si, nestyděli se za svoje chyby, vážili si sami sebe a respektovali i ostatní
- žáci se seznamují v průběhu celého roku s prvky lidových tradic a využívají je k výrobě různých ozdob a drobných dáreků
- při všech činnostech se žáci učí dodržovat bezpečnostní předpisy, chránit svoje zdraví i zdraví ostatních, poskytnout první pomoc v případě úrazu

• **Kompetence pracovní**

- učitel seznámí žáky se všemi pomůckami a nástroji, které budou žáci používat. Vede žáky k bezpečnému používání pomůcek a vyžaduje dodržování vymezených pravidel
- žáci se učí vážit si své práce a umět svůj výrobek využít, vážit si práce i ostatních, chovat se ohleduplně k majetku školy i ostatních občanů
- učitel dává prostor, jak využít pracovní schopnosti a dovednosti v běžném životě, případně v budoucím povolání

Kompetence digitální

- žák získává, vyhledává, posuzuje, volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu (výuková videa, galerie výtvorů)

- učitel motivuje žáky ke správným postupům – řešení problémů a inspirací prostřednictvím internetu

5.9.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.9.2. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obor Člověk a svět práce zahrnuje širokou oblast pracovních dovedností, pěstuje pozitivní vztah k práci a jejím výsledkům, odpovědnosti a cílevědomosti. Žáci se učí poznávat a zpracovávat tradiční i netradiční materiály, používat nástroje a dodržovat bezpečnost a hygienu při práci s nimi, pracovat samostatně i v týmu. Tím vším se vytváří základ pro budoucí odpovědné chování při volbě a výkonu povolání.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je na druhém stupni rozdělen na 4 tematické okruhy: práce s materiálem, chovatelství a pěstitelství, svět práce a finanční gramotnost.

- Předmět pracovní činnosti je vyučován v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce s časovou dotací:

6. ročník	1 hodina týdně
7. ročník	1 hodina týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

5.9.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání; Sebepoznání a sebepojetí; Kreativita
- **Sociální rozvoj** – Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice
- **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací schopnosti; Hodnoty, postoje, praktická etika

• Multikulturní výchova

- Lidské vztahy; Princip sociálního smíru a solidarity

- **Enviromentální výchova**

- Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí

- **Mediální výchova**

- Práce v realizačním týmu

5.9.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení:**

- v řadě činností žák vyhledává informace na internetu, třídí je, zpracovává je v tabulkách a grafech a vyvozuje z nich závěry
- žák zopakuje klíčové poznatky a zhodnotí své znalosti a dovednosti

- **Kompetence k řešení problémů:**

- ve vhodných případech je žák veden k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí
- žák se učí obhájit svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

- **Kompetence komunikativní:**

- žák je často veden k tomu, aby představil výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace pro zbytek třídy
- žák je nucen pracovat s různými druhy textů, ať už příběhů zachycených přímo v pracovních sešitech nebo textů zákonů a jiných dokumentů, analyzovat je a vyhledávat v nich podstatné informace

- **Kompetence sociální a personální:**

- činnosti jsou v převážné většině vedeny formou debaty celé třídy, v některých případech také formou práce ve skupinách
- žák je takřka neustále motivován k tomu, aby se zapojoval do diskuse, nicméně aby jeho zápisy do pracovních sešitů odrážely názory nejen jeho vlastní, ale také ostatních žáků
- žák je opakovaně vyzýván ke spolupráci a diskusi s rodiči

- **Kompetence občanské:**

- text seznamuje žáka mimo jiné s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému ČR

- **Kompetence pracovní:**

- mnohé činnosti přispívají k orientaci žáka v otázkách souvisejících s podnikáním (formy podnikání, typy živností, způsoby platebního styku aj.)

-

Kompetence digitální

- Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti – např. Google pro vzdělávání - ovládání digitálního zařízení, plnění úkolů
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu – např. informační základna pro volbu povolání, úřad práce – vyhledávání zaměstnání, pracovní příležitosti v regionu
- Vytváří a upravuje digitální obsah – např. přihlášky na SŠ, strukturovaný životopis, prezentace, online dotazníky a testy

5.9.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

5.10.1. ANGLICKÁ KONVERZACE

5.10.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hlavním cílem předmětu **anglická konverzace** je rozvinout dovednosti získané na 1. stupni. Předmět je zaměřen na rozvoj třetí fáze výuky cizího jazyka, kdy žáci pracují ve zvýšené míře ve skupinových projektech, které jsou zaměřeny hlavně na rozvoj komunikačních dovedností, pracují s autentickými texty, s texty z učebnice, s poslechem textů namluvených rodilými mluvčími. Zvláštní důraz je kladen na seznámení s reáliemi anglicky mluvících zemí. Znalosti z předchozích fází jsou prohlubovány a upevňovány v oblasti poslechu, čtení s porozuměním a ústního i písemného projevu.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.1.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- Sociální rozvoj - Komunikace

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

• Multikulturní výchova

- Multikulturalita; Kulturní diference; Lidské vztahy

• Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.10.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence komunikativní

- žák porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- žák umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- žák rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- žák využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce

• **Kompetence k učení**

- žák pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- žák propojuje probraná témata a jazykové jevy
- žák samostatně vyhledává prostředky k odstraňování problémů při komunikaci v anglickém jazyce (práce se slovníky, s internetem)

• **Kompetence k řešení problému**

- žák řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- žák se nebojí mluvit anglicky s cizím člověkem
- žák se naučí opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba

• **Kompetence sociální a personální**

- žák si v jednoduchých situacích vyžádá pomoc nebo poskytne radu
- žák dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- žák spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

• **Kompetence občanské**

- žák získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- žák umí srovnávat ekologické a enviromentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a ČR

• **Kompetence pracovní**

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem
- žák využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.1.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.2. LITERÁRNÍ SEMINÁŘ

5.10.2.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Literární seminář jako volitelný předmět je určen pro žáky 6. – 9. ročníku. Cílem je rozvoj čtenářských a literárních dovedností žáků. Nenásilnou formou jim pomoci najít cestu k literatuře, ukázat širokou škálu literárních druhů a žánrů, pomoci v orientaci na hodnotná díla české i světové literatury. Při práci s textem bude žák schopen formulovat vlastní názor na dílo, v rámci svých možností provést analýzu po stránce jazykové a stylistické. Žák je veden k samostatnému získávání informací z různých zdrojů – encyklopedie, časopisy, internet, televizní pořady, ... K naplnění cíle předmětu přispějí návštěvy školní knihovny, divadelních představení a filmové adaptace literárních děl.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.2.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- osobnost žáka a sebepoznání, utváření a rozvíjení základních dovedností pro spolupráci
- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, vlastní kreativita, originalita

• Výchova demokratického občana

- výchova k demokracii

• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- chápání vzájemných vztahů a obohacování se evropských kultur, evropské kulturní kořeny a dědictví

• Myšlení v evropských souvislostech

- rozvíjení schopnosti srovnávat projevy kultury v evropském i globálním kontextu, nacházení společných znaků

• Multikulturní výchova

- vnímání rozmanitosti, vytváření postoje tolerance a respektu k odlišným kulturním skupinám

• Enviromentální výchova

- chápání vztahu člověka a životního prostředí, žádoucí a nežádoucí chování
- pomoc člověka přírodě, lidské aktivity a problémy životního prostředí

• Mediální výchova

- fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

5.10.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• **Kompetence k učení**

- Pochopit umění jako specifický způsob poznání, vést žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby, poznávat vlastní možnosti
- Umožnit žákovi vlastní úsudek, podněcovat iniciativu
- Seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s učivem

• **Kompetence k řešení problémů**

- Uplatňovat mezipředmětové vztahy
- Zvládat vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- Kriticky myslet, být schopen obhájit svůj názor

• **Kompetence komunikativní**

- Chápat slovesné umění a kulturu jako způsob dorozumívání
- Naslouchat ostatním, být schopen přijmout jejich názor, vhodně reagovat a obhajovat svůj postoj, formulovat své myšlenky
- Pomocí literatury rozšiřovat slovní zásobu

• **Kompetence sociální a personální**

- Aktivně se podílet na spolupráci ve skupině, týmu, utváření příjemné atmosféry
- Dokázat poskytnout pomoc při práci, ale i ocenit zkušenost druhých
- Vypěstovat potřebu kladně působícího estetického prostředí

• **Kompetence občanské**

- Podporovat potřebu literárního projevu, četby, recitace
- Seznámit se se slovesným dědictvím, významnými díly a jejich autory
- Chránit a oceňovat kulturní a historické dědictví
- Prezentovat výsledky své práce a účastnit se literárních soutěží

• **Kompetence pracovní**

- Dodržovat základní hygienická pravidla při čtení a psaní
- Snažit se plnit zadané úkoly podle svého maxima

Kompetence digitální

- vést žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.2.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.3. SPORTOVNÍ HRY

5.10.3.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Sportovní hry jako volitelný předmět je určen pro žáky 6. – 9. ročníku.

Cílem je získat kladný vztah k fyzické aktivitě a sportu, dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání v duchu fair play, aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a účast na zdravotně prospěšných činnostech ve volném čase. Žáci nacházejí prostor k osvojování a zdokonalování již známých pohybových dovedností.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.3.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- Osobnost žáka a sebepoznání
- Utváření a rozvíjení základních dovedností pro spolupráci
- Uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- Vlastní kreativita, originalita

• Výchova demokratického občana

- Výchova k demokracii
- Právo říci svůj názor

• Multikulturní výchova

- Vnímání rozmanitosti
- Vytváření postoje tolerance a respektu k odlišným kulturním skupinám

5.10.3.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- Zvládání pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině
- Zhodnocení pohybových výkonů
- Porovnání výkonů se svými předchozími výkony

• Kompetence k řešení problémů

- Vnímat problémové situace a navrhnout nejvhodnější způsob řešení
- Kriticky myslet, být schopen obhájit svůj názor

• **Kompetence komunikativní**

- Naslouchat ostatním, být schopen přijmout jejich názor, vhodně reagovat a obhajovat svůj postoj, formulovat své myšlenky
- Týmová práce
- Zapojovat se aktivně do diskuzí

• **Kompetence sociální a personální**

- Aktivně se podílet na spolupráci ve skupině, týmu, utváření příjemné atmosféry
- Podnítit pocit odpovědnosti za výsledky skupinové práce
- Dokázat poskytnout pomoc při práci, ale i ocenit zkušenost druhých
- Spolupracovat při týmových pohybových činnostech
- Jednat v duchu fair play
- Respektovat při pohybových činnostech druhé pohlaví
- V případě potřeby být schopen požádat o pomoc nebo pomoc poskytnout

• **Kompetence občanské**

- Prezentovat výsledky své práce a účastnit se sportovních soutěží
- Uplatňovat zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách
- Adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- Respektovat názory ostatních
- Rozlišovat a respektovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí

• **Kompetence pracovní**

- Žák uplatňuje pravidla bezpečného chování při pohybových činnostech a soutěžích.
- Ovládá základy první pomoci
- Využívá své znalosti a dovednosti ve volném čase
- Snažit se plnit zadané úkoly podle svého maxima

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.3.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.4. TVOŘIVÁ DÍLNA

5.10.4.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tvořivá dílna je volitelný předmět, v případě, že je vyučován, výuka probíhá ve školní družině. Je určen pro žáky 6. – 9. ročníku. Náplní je široké spektrum pracovních činností, které vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech výtvarné a pracovní činnosti.

Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v životě a ve společnosti. Tím je protiváhou ostatním vyučovacím předmětům.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.4.2. Zařazení průřezových témat

• Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů)
- kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, dotahovat nápady do reality)
- mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)
- komunikace (komunikace v různých situacích - vysvětlování, řešení problémů)
- kooperace (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže, konkurence)

• Multikulturní výchova

- lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti)

5.10.4.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

• Kompetence k učení

- Pochopit umění jako specifický způsob poznání
- Vysvětlit žákovi smysl a cíl učení a posílit pozitivní vztah k umění
- Podpořit samostatnost a tvořivost, vlastní úsudek
- vést žáky k poznávání prostřednictvím vlastní tvorby
- Učit se naplánovat, zorganizovat a zhodnotit vlastní činnost
- Při práci používat převážně pozitivní motivaci
- Poznávat vlastní možnosti

• Kompetence k řešení problémů

- Uplatňovat mezipředmětové vztahy
- Nebát se problémů-řešit je
- Uplatňovat různé metody v řešení problémů

- Podporovat přijatelné způsoby řešení problémů
- S rozumem a nadhledem řešit problémové situace
- Být kritický i sám k sobě ale být schopen obhájit svůj názor

• **Kompetence komunikativní**

- Chápat umění jako způsob dorozumívání
- Netolerovat nevhodné chování (agresivita, hrubost, vulgárnost,..)
- Otevřeně vyjádřit svůj názor, ale být schopen přijímat i názory druhých
- Prezentovat sebe a svoji práci
- Využívat informační prostředky
- Pracovat ve skupině

• **Kompetence sociální a personální**

- Podílet se na spolupráci ve skupině, učit žáky pracovat v týmu
- Pomoc při práci slabším jedincům, ale i ocenit práci zkušenějších
- Volit formy práce tak, aby se začlenili všichni žáci
- Vnímat vzájemné odlišnosti jednotlivců a využít je ve spolupráci
- Respektovat společně dohodnutá pravidla – žáci i dospělí
- Vytvořit si estetické prostředí

• **Kompetence občanské**

- Potlačovat patologické projevy chování – drogy, šikana, rasismus,...
- Potlačovat agresivní chování
- Vést žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- Podporovat potřebu tvořit
- Seznámit se s výtvarnými díly
- Chránit naše kulturní dědictví
- Prezentovat své práce na výstavách a v soutěžích

• **Kompetence pracovní**

- Dodržovat základní hygienická pravidla a bezpečnost při práci s různými materiály
- Snažit se plnit zadané práce podle svého maxima
- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- Vytvářet podnětné pracovní prostředí

Kompetence digitální

- vést žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.4.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.5. SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA

5.10.5.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář z českého jazyka je volitelný předmět. Je vyučován 1 hodinu týdně. Je určen pro žáky 9. ročníku připravující se na studium středních škol. Předmět rozšiřuje dovednosti a schopnosti získané v předmětu Český jazyk a literatura. Jsou rozvíjeny praktické znalosti a dovednosti. Cílem je utřídění a propojování doposud získaných poznatků v souvislosti s volbou středoškolského studia.

- Týdenní časová dotace:
9. ročník – 1 hodina

5.10.5.2. Zařazení průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**

- **Sociální rozvoj** – Komunikace
- **Morální rozvoj** – Hodnoty, postoje, praktická etika.

- **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola.

- **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu.

- **Multikulturní výchova**

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Jsme Evropané.

5.10.5.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů, a to jak z ústních sdělení, tak z tištěných textů, encyklopedií i z elektronických médií;
- motivuje žáky k tomu, aby portfolio své četby programově doplňovali o tituly náročnějších děl a různých žánrů;

- podněcuje zájem žáků o jazyk a literaturu a o zvýšení své jazykové kultury tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích; motivuje je k tomu, aby se podíleli na organizaci soutěží ve škole;
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**
 - zadáváním vhodných úloh na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji;
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**
 - navozením náročnějších komunikačních situací umožňuje žákům praktické využití osvojených komunikačních dovedností;
 - zařazuje do výuky tematicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory jiných;
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**
 - zapojuje žáky do tvorby pravidel pro diskuse (včetně diskusí virtuálních) a vede je k respektování a dodržování přijatých pravidel;
 - pravidelným zařazováním různě náročných řečnických cvičení do výuky vede žáky k získávání potřebné sebedůvěry pro vystupování na veřejnosti.
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**
 - výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů přibližuje žákům význam české literatury jako kulturního dědictví národa;
 - výběrem vhodných témat motivuje žáky k tvorbě příspěvků pro místní média, jimiž by se aktivně zapojovali do života obce
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**
 - zadáváním vhodných témat slohových úkolů vede žáky k úvahám o jejich budoucím povolání;
 - zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů (dopis, životopis, žádost – i v elektronické podobě) důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru.
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální**
 - vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
 - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
 - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.5.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.6. SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

5.10.6.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář z matematiky je volitelný předmět. Je určen pro žáky 8. – 9. ročníku připravující se na studium středních škol. Předmět rozšiřuje dovednosti a schopnosti získané v předmětu Matematika. Jsou rozvíjeny praktické znalosti a dovednosti. Cílem je utřídění a propojování doposud získaných poznatků v souvislosti s volbou středoškolského studia.

- Týdenní časová dotace:
 - 8. ročník – 1 hodina
 - 9. ročník – 1 hodina

5.10.6.2. Zařazení průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - **Morální rozvoj** – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.10.6.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Kompetence k učení**
 - Vedeme žáky k osvojení matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
 - Při řešení typových úloh společně se žákem vybíráme vhodný způsob řešení, používání osvojených postupů, algoritmů a vztahů
 - U zjištěných výsledků vedeme ke zhodnocení reálnosti výsledků, případně k poučení se z chyb
- **Kompetence sociální a personální**
 - Postupně učíme žáky dodržovat pravidla práce ve skupině
 - Vedeme žáky k samostatné práci
 - Učíme žáky poskytnout pomoc, pokud je o ni požádán
- **Kompetence občanské**
 - Učíme žáky vcítit se do situace druhého a podle toho s ním jednat
- **Kompetence k řešení problémů**
 - Při řešení neznámého typu úlohy, tj. problémového úkolu, vedeme žáky k hledání shodných, ale i odlišných rysů s již známými typy úloh
 - Vedeme žáky k odvození možného řešení úlohy, případně k hledání nového, logicky správného postupu

• **Kompetence komunikativní**

- Vedeme žáky k používání správné matematické terminologie a symboliky
- Pokud žák neporozumí zadání, učíme ho požádat o pomoc spolužáka, případně učitele

• **Kompetence pracovní**

- Učíme žáky účelně využívat kalkulátor a Matematických, fyzikálních a chemických tabulek (MFCHT)
- Postupně žáky vedeme ke zdokonalení práce s rýsovacími potřebami, ke zlepšování svojí motoriky a grafického projevu

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.6.4 Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.7. FINANČNÍ GRAMOTNOST

5.10.7.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Finanční gramotnost učí žáky prokazovat orientaci v problematice vlastnictví, peněz a placení. Dále mají žáci prokazovat porozumění hospodaření domácnosti včetně praktických dovedností spojených s rozpočtem domácnosti a zásadami hospodárnosti. Na příkladech má žák objasnit možnosti nakládání s volnými finančními prostředky a možnosti řešení nedostatku finančních prostředků. Žák také prokazuje základní orientaci ve finančních produktech. V předmětu se využívá informační a komunikační technologie a podporuje kooperace žáků. Ve výuce se řeší úkoly z běžného života prostřednictvím inscenačních metod (hraní rolí, práce v modelových rodinách). Nepracujeme s finančními údaji žáků nebo jejich rodičů. Při výuce se vyvarujeme propagace konkrétních produktů – představením více nabídek, které žáci mezi sebou porovnávají. Jedná se o volitelný předmět.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.7.2. Zařazení průřezových témat

• **Osobnostní a sociální výchova**

- **Sociální rozvoj** – Komunikace
- **Morální rozvoj** – Hodnoty, postoje, praktická etika.

- **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola.

- **Mediální výchova**

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu.

- **Multikulturní výchova**

- Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Jsme Evropané.

5.10.7.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

- samostatně vyhledává a třídí informace při tvůrčích činnostech s ohledem na jejich praktické využití
- podpora kritického myšlení
- uvědomování si vlastní identity, zhodnocení výsledků svého učení a diskusi o nich

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

- zadáváním vhodných úloh na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji
- volba vhodného způsobu řešení
- podněcování k tvorbě uvážlivých rozhodnutí, která je žák schopen obhájit
- učení k odpovědnosti za svá rozhodnutí;

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

- rozvoj formulování a vyjádření své myšlenky a názoru v logickém sledu;
- zařazuje do výuky tematicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory jiných
- motivace k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi;

- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

- nácvik účinné spolupráce ve skupině, zapojuje žáky společně s pedagogy do společné tvorby pravidel pro diskuse (včetně diskusí virtuálních) a vede je k respektování a dodržování přijatých pravidel v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi;

- pravidelným zařazováním různě náročných řečnických cvičení do výuky vede žáky k získávání potřebné sebedůvěry pro vystupování na veřejnosti.
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**
 - učení respektovat přesvědčení druhých lidí
 - motivace k vážení si vnitřních hodnot druhých lidí
 - vedení k vytříbenému chování, tedy k respektování základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
 - vedeme žáky k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
 - příprava k rozhodování se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
 - výběrem vhodných témat motivuje žáky k tvorbě příspěvků pro místní média, jimiž by se aktivně zapojovali do života obce
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**
 - učení využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální**
 - vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
 - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
 - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.7.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

5.10.8. PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ

5.10.8.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Přírodovědný seminář je volitelný. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce a krátkodobé projekty. Zaměřuje se na rozšíření výuky přírodopisu s ohledem na ostatní přírodovědné předměty a jejich přesahy. Součástí předmětu jsou laboratorní práce a cvičení. Je určen pro 2. Stupeň ZŠ.

Předmět je součástí ŠVP, ale jeho výuka probíhá s ohledem na aktuální možnosti školy.

5.10.8.2. Zařazení průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - **Osobnostní rozvoj** - Rozvoj schopností poznávání

- **Sociální rozvoj** – Kooperace a kompetice; Poznávání lidí; Komunikace
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět
- **Multikulturní výchova**
 - Lidské vztahy; Etnický původ
- **Environmentální výchova**
 - Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí
- **Mediální výchova**
 - Práce v realizačním týmu

5.10.8.3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny,
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům,
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny,
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Výuka učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě,
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností v závislosti člověka na přírodních zdrojích.
- **Kompetence k učení**
 - vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody
 - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat získané informace
 - vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie
 - učíme žáky myslet v souvislostech, zpětně domýšlet možné důsledky jednání a chování ve vztahu k přírodě a životu
- **Kompetence sociální a personální**
 - vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
 - posilujeme u žáků sebedůvěru a pocit zodpovědnosti
- **Kompetence občanské**
 - vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
 - učíme žáky chápat práva a povinnosti související s ochranou životního prostředí a ochranou zdraví člověka
- **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k řešení problémových (nestandardních) situací, k aktivnímu přístupu při jejich řešení, k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi a k vyjádření vlastního postoje
- učíme žáky, jak předcházet některým ekologickým problémům na místních i globálních příkladech

• **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáky k formulování vlastních myšlenek v písemné a mluvené formě
- dáváme prostor k prezentaci žákovských prací a vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhých, k diskusi

• **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pobytu v přírodě i při praktických činnostech
- podporujeme iniciativu a aktivitu v péči o živé přírodniny
- ukazujeme možnosti i problémy spojené s různými pracovními činnostmi v přírodě (např. zemědělství, lesnictví, ochrana přírody, rekreace)

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu, kombinaci různých formátů
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

5.10.8.4. Vzdělávací obsah předmětu - v tabulkovém přehledu

6. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

• Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
 1. soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 2. zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- hodnocení nemusí být směřováno pouze k jednotlivci, ale též ke dvojici, skupině či celé třídě
- pro přesnější rozlišení váhy známky se mohou používat známky s **minusem**

6.1. ZPŮSOBY A KRITERIA HODNOCENÍ - KLASIFIKACÍ

6.1.1. Klasifikace žáků - v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné

chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

6.1.2. Klasifikace žáků - v předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší

s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.1.3. Klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami - v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně

- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat

Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

6.1.4. Klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - v předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky

- osvojené dovednosti , vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé
- úkoly řeší s častými chybami
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní
- rozvoj schopností je neuspokojivý
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje

6.1.5. Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

Prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

Prospěl(a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl(a)

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.1.6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové.....) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Výchovný poradce je povinen seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

6.1.7. Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci.

Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.2. SLOVNÍ HODNOCENÍ

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.2.1. Zásady pro používání slovního hodnocení

- V souladu s § 15, odst. 2, vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.
- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy (statutární zástupce školy) po písemné žádosti rodičů a po projednání pedagogickou radou.

- Třídní učitel po projednání s vyučujícími převede slovní hodnocení do klasifikace nebo naopak v případě přestupu žáka na jinou školu, a to na žádost školy nebo zákonného zástupce.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.
- Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a naopak, pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.

6.2.2. Prospěch

• Ovládnutí učiva předepsaného osnovami:

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

• Úroveň myšlení:

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

• Úroveň vyjadřování:

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

• Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští:

1 – výborný	užívá vědomostí a dovedností uvědoměle a spolehlivě, pracuje samostatně, přesně a s jistotou.
2 – chvalitebný	dovede používat vědomostí a dovedností při řešení úkolů, dopouští se menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, snadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

• Píle a zájem o učení:

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

6.2.3. Chování

1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 – uspokojivé

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele a důtku ředitele školy dopouští přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopouští se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jeho i jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

6.3. KOMBINACE KLASIFIKACE A SLOVNÍHO HODNOCENÍ

Na základě žádosti rodičů a po projednání pedagogickou radou může být žák hodnocen kombinací obou dvou způsobů s využitím podmínek v předchozích bodech.

6.4. KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravňnou zkoušku.

6.5. OPRAVNÁ ZKOUŠKA

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

6.6. PŘEZKOUŠENÍ

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

6.7. DODATEČNÁ ZKOUŠKA

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

6.8. POSTUP DO DALŠÍHO ROČNÍKU

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Dodatek č. 2023/01 – s platností od 01. 09. 2023

Doplnění bodu č. 4.2 – POZNÁMKY

4.2.3. Další poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Disponibilní časovou dotaci lze využít k realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání).

Doplnění bodu č. 5.1 – JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Žáci s odlišným mateřským jazykem

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.